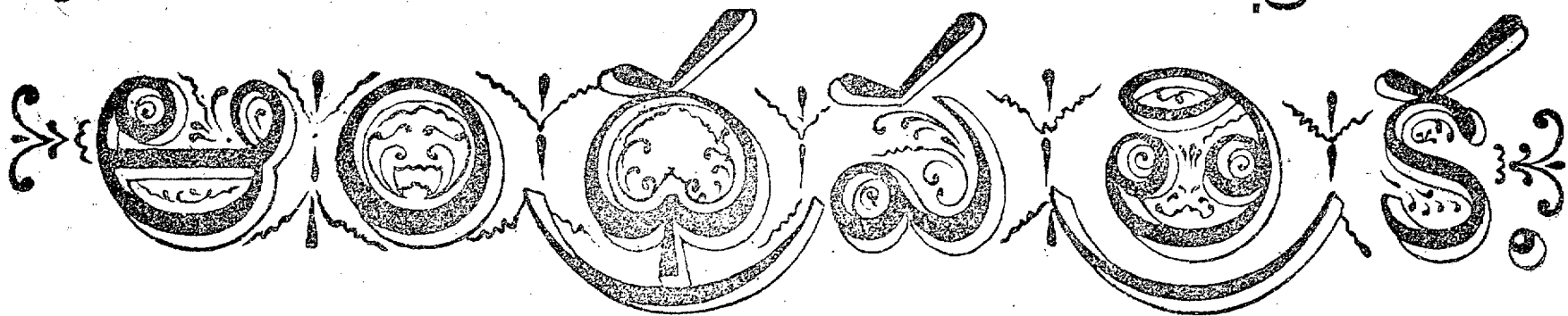

Register. No. 1118.

చందా సం॥ 1-కి రూ. 24-0-0. ఏ డి ప్లైట్ 1-కి 0-1-6.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 4-వ తేది గురువారము } సంచిక ౪
Vol. 17 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర ఫాల్గునమాస బహుళ దశమి } No 4

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
జలకువేలు యోగ్యత

వస్త్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వనొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విచేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

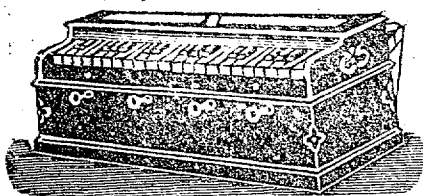
అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభావ చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు
తేక
109, ఫేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

10 సం॥ రములు పూచీగల కలకత్తా మోహన్ ప్లాట్ హార్మోనియములు

ధర రు 20 నుండి రు 100 వరకు గలదు.

మిక్కిలి మేలేనదియు, దీప్తకాలము వరకు చక్కగా పనిచేయు నట్టియు,
మనోహరమైన నాదము గలిగిన సరియైన అనల్ మోహన్ ప్లాట్ హార్మోనియము
లు, సంగీతము నేర్చుటకు కావలసిన తప్పని ధర గల హార్మోనియములు, మా
నడ్ల నున్నవి. విచారములకు అర్థకా తపాలబిల్ల పంపిన మా క్యాటలాగు పంప
బడును.

పలేని హార్మోనియం కంపెనీ,

కలకత్తా హార్మోనియ వ్యాపారస్థులు, నెం 411, టంగశాలపేథి, మద్రాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భగవద్గీతనుగరించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రు 1-0-0. ప్రశ్నలపక్కకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయు
కాలము తెలుపవలెన పర్యవారములయందును జయము
పొందుట "జయవశిరణి" కావలెను 1 కి రు 2-0-0 రు. పి.
ఖర్చును. 0-4-0. 102
వి. కె. శతగోపాచార్యులు, తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా

ఒక ఆదర్శనీయ మైన సహకారపద్ధతి

రూపరత్నము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్య
యెట్లెట్లు మున్నగువాని నిమిత్తము
వడ్డీ లేకుండా ఋణములు
రు 5000 వరకు.
ఎప్పుడైనను దరఖాస్తు
చేయవచ్చును

ప్రవేశదశము రు 1/- మాత్రమే
ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వ లింగ్ మహిళా సేవ వ్రాయవలెను
అడ్మిషను ఫారముకొలుకును, తదితర వివరముల
కొలుకును అ 0-4-0 తపాల బిల్లలను పంపవలెను.
Messrs. A. P. VINE & Co.,
Managing Agents,
Ferozepore City (Punjab)
తంజివిలాసము:- మొనర్పు ఏ. పి. వైస్ అండ్ కో,
గోల్డ్ } ఊనేజుల ఏజంటు
తెలిఫోను నెం 222 } ఫిరోజ్ పూర్, ఫరోజ్.

హిందూదేశపు వర్తకులకు ప్రత్యేక సౌకర్యము

మా ఖాతాదారులు మరియు కోరుకున్న, గుడ్డలు, కిరానా, కట్టరీ, గాజు సామానులు, ఛాన్సరీ, కెమికల్స్,
నెండి, బంగారు సామానులు, అల్లికపత్తుల తదితర అందమైన వస్తువులు సప్లయ యొనర్చుటకు జనరల్ కమిషన్ ఏజెం
ట్లు ప్రత్యేక డిపార్టుమెంటు ఏర్పరచితిమి.

నిప్పుపెట్టెలు, గంధకము, లేబిస్ మొదలైనవి, మా నడ్ల చౌక ధరలకు కొరవడు. అర్జర్లకు రు. శ్రద్ధాపహించి
సకాలమునకు చేరువట్లు పంపబడును. నిప్పు పెట్టెలు, దగ్గిరవై త్వే వ్రేయనునకు ప్రీడెలివర్ యిచ్చులాగున పంపబడును. చీ
ట్లు మా షేర్ ఉండులాగున యితర సరకులు మాడ సప్లయ చేయబడును.

మా స్థితిగతులు పంపాన్ నేనుచల్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్, బొంబాయి వారికి వ్రాసి తెలిపివచ్చును.

తదితర వివరములకు.

phone 23496.

LALLUBHAI JECHAND SHAH

Wholesale Matches Merchant,

gram Shravak.

Factories Agent & General Commission Agent, Bombay No 3

ఆంధ్ర గ్రంథ మండలి

స్థాపితము తేనాలి 1928

ఈ గ్రంథమండలి యొక్క ముఖ్యోద్దేశము పురాతన కవి విరచిత భాగవత రామాయణ స్కాంధపురాణాది గ్రంథములను తెలుగు బిక్కొక్క స్వరూపముగా క్రొను నైజాన మంచి గ్రంథముగా ముద్రించి క్యాటికోబయిండు చేసి కు 0-10-0 లకు యిచ్చుట, ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి గ్రంథ మండలికి సందాదారులుగ తేరి మా యున్నతోద్యమమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము. సంవత్సరముచందా ముందు చెల్లిం చువారికి పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించుకొందుము.

దావులూరి కోటిసూర్యవ్రతాశరావు, సంపాదకుడు.

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ. గారి

గ్రంథములు

1. కురాసు మసీద్ (తెనుగు) 4 0 0
2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు (మూలము సంస్కృతము, తెనుగు, ఉపాధ్యాయము) 2 0 0
3. సంస్కృత లోకోక్తులు (1800) తెనుగు వివరణముతో 1 0 0
4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామి ప్రభుత్వము 0 12 0
5. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, ఐతరేయ) చక్కని తెనుగు పద్యములు 0 6 0

వంయువారు :-

సాధనలక్ష్మి డిపో, ఆనంతపురము

1. ఓ. పి. రంగస్వామి (వి. పి. నెం 185/1922)
2. జన్నగడ్డ రంగనాయకమ్మ (వి. పి. నెం 475/1927)
3. కొండకల్లు తాయారమ్మ (వి. పి. నెం 139/1926)

వారి యిన్ సార్వెన్సిల్ విషయము

పై పట్టికలో డివిడెండు నిర్ధారణ చేయబడ్డను.

పై విషయములో హక్కువాద్య తమ హక్కులను యింత

వరకు తెలుపుకొనవారు ఆఫీసియల్ అనైనిగారికి 10-4-1929 తేదీనిగాని యితోపుగాని తెలుపుకొననియెడల, ఆట్టివారు డివిడెండు ఫిష్టలో చేర్చబడ రని యిందుమూలముగా తెలియ జేయడమైనది.

హైకోర్టు మాను } యస్. హెచ్. విల్సన్
కుద్రాను 28-2-1929 } ఆఫీసియల్ అనైని.

అత్యద్భుత

కుష్టుకులధ్యాంతభాస్కరం

గుణము లేదని రుజువు చేయువారికి

రు 1116 లు బహుమానము

మను ప్రతిభలకు శ్రేష్ఠ కుష్టు అనగా బొల్లి వగైరా మ గ్గులకు అమోఘప్రతిభ. కుష్టు బోగలతోలిటి పంటగా ఒక మహాత్ముని మహాసాధనము శ్రమ్యించబడి అవఃభూతము. తన కుష్టులకు నిశితజీవన మోగ్యతావలతులను వ్యాధి నిరూపణ నివారకులకు కడే వ్రాసిన మా అత్యద్భుత కృత్య

కథ్యాంతభాస్కర మను కేటలాగు ఆదిత్యుగావంతంతుడు,

టి. వి. రాఘవాచార్యులు, జమీందారు,

శ్రీ కాళివాణిశ్రేణిశ్రమం, కడలి,

రాజ్ కో. తాలూకా, తూర్పు గోదావరి

గజ్జి కిల్లె లము

ఈ తెలుగు వాడుక భాషా గ్రంథము ౧౯౨౯-౧౯౩౦

ము. జి. లింగయ్య వరదాచారి, తర్జుక గిరిజా రావు.

మొదటి పాఠము నిజాం, బొంబాయి - మొద

కథియవాడు రాజకీయసభలో మహాత్ముడు వన్యసిండుట

మోర్టీలో సర్దారు వల్ల భాయిపటేలుగారి

అధ్యక్షతక్రింద సీసభ జరిగినది

మోర్టీలో సర్దారు వల్ల భాయి పటేలుగారి అధ్యక్షత క్రిందజరిగిన కథియవాడు రాజకీయసభ 1-4-29 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ముగిసినది. గాంధీమహాత్ముడు, మోర్టీ మహారాజు, సర్ ప్రభాకర కర, పట్టిని, దర్బారు సామెయి గోపాల్ రావు, అమృతలాలు థాకూరు బావజీవి ఇమాంసామెయి, నేటు హజీ అబ్దులు గనీజేగ, గార్లు ను కథియవాడు వాణిజ్యసభాధ్యక్షుడు మున్నగువారును సభకు వచ్చిరి.

సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు డను నేటు రవిశంకర జగజీవను జానేగారు ఆసభసభలన రాజాలకపోవుటచే అయినమూరుడు నేటు మణిలాలుగారు సన్మానపత్రమును చదివెను. చాలమంది ప్రముఖులు పంపిన తంతివార్తలు చదువబడెను. పిమ్మట సర్దారు పటేలుగారు అధ్యక్షతోపన్యాసమును చదివిరి.

సంస్థానాధిపతులను పౌరులను కలిసి నిర్మాణవిధానము ను సాగింపవలెను, సంస్థానాధిపతులలో నెవరిని డేరుపెట్టి విమర్శింపగూడదని నిరుడు పొరుబందరులో జరిగినసభలో మన మొక తీర్మానము వైచిత్ర్యముగా నామోదించి యుంటిమి. అందువలన ప్రజలు శ్రద్ధగా పనిచేయుటకు మరింత అవకాశముకలిగినదేగాని ఆభీచ్ఛిత్ కట్టినిరోధమును దానివలన కలుగలేదు అని మహాత్ముడు నుడివెను.

(1) సంస్థానాధిపతులు ప్రతినిధి సంఘముల ద్వారా బాధ్యతాయుత ఫరీఫాలనము చేర్చవలెను. (2) ప్రజలకు సంస్థానాధిపతులు పౌరసత్వపు హక్కులను సమావేశములను జరుపుటకును, ఉపన్యసించుటకును, పత్రికలను, గ్రంథములను ముద్రించి ప్రకటించుటకును హక్కులను ఒకగవలెను. (3) ప్రాణిత్తములకు భద్రమును కలిగింపవలెను. (4) నిర్బంధించి ప్రజలచే పనిచేయించగూడదు. (5) విరమాగము కష్టముకార్యమును పెంట్టనే తొలగింపవలెను, (6) ఆదాయవ్యయపట్టికలను సంస్థానప్రతినిధిసభ లామోదంపవలెను. (7) సంస్థానములధ్యక్షులకు ముంకములను వసూలుచేయగూడదు. (8) కథియవాడు పట్టు రైల్వేను పరిపాలించుట కొక సంయుక్త సంఘమును నియమింపవలెను. (9) సంస్థానాధిపతులు నైట్ హుంకేషిక సహకరింపవలెను-అను తీర్మానము లామోదింపబడెను.

(10) నైట్ హుంకేషికలో సంస్థానములకు సంబంధించిన భాగము సభలో నామోదింపబడెను.

కాంగ్రెసువా రెర్పరచిన విధానముపట్లను స్వరాజ్యవిధానముపట్లను సామధూతినీ తెలుపునట్టి తీర్మానముగూడ నామోదింపబడెను. ఈ తీర్మానమునుగూర్చి మణిలాలు కొఠారీగారు కొంతసేపు మాటలాడిరి. "ఆంధ్రుడు కాంగ్రెసులో చేరవలెను. విదేశీవస్తువులను బహిష్కరింపవలెను, ఖద్దరును ధరింపవలెను, కాంగ్రెసునిధికి ధన మొసంగవలెను," అని కొఠారీగారు నుడివిరి.

మోర్టీ మహారాజుగారు 5000 రూపాయల నొసంగిరని సభలో కొఠారీగారు తెలుపగా, సార్వధ్యములు చెలగెను.

నిమ్నజాతుల సహాయముకొరకు 5000 రూపాయలు కావలెనని మహాత్ముడుగారిగా పెంట్టనే సభలో 8000 లభించెను. నిమ్నజాతుల పాఠశాలను మహాత్ముడు తేరచినపుడు మహారాజుగారు మహాత్ముని కొసంగిన తాళముచెనివేలమువేయగా 250 రూపాయలు వచ్చెను. మొత్తము 8000 చేరగాడెను.

దేవచందుభాయి పారెఖు, పులుచందుసాగర్లు కార్యదర్శులుగా నెమ్మకొనబడిరి.

"కథియవాడు సంస్థానములలో ప్రజలకు లెండే మార్గము లున్నవి. (1) సంస్థానాధిపతులతో కలిసి పనిచేయుట (2) వారికి మరలను విధించుటకు తగినంత శక్తిని గడించుట. ప్రస్తుత విరెండవపద్ధతి కవకాశము లేదుగాన మొదటి పద్ధతిగనే అనుబంధింపవలెను. యువకులు దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకు పుష్కరాణముల సర్పింపగోరెనను వారు నాతో కలిసి బ్రిటిషు యుగియాలో పనిచేయ గోరెదను. బ్రిటిషు యుగియాలో స్వాతంత్ర్యము లభించినను సంస్థానములలో పని చాల తేలికయగును. తీర్ణములకు నుపన్యాసములను వ్రాతలవలెను మనకు అణుమాత్రమైన సభివృద్ధి కలుగదు. యువకులు విధేయతను నేర్చుకొనవలెను. నియ్యకుములకు బద్ధులుకావలెను. పెద్దలయెడల భయభక్తులతో రూరంగమునందు నైసికులు మెలగునట్లే మెలగవలెను. అని సర్దారు పటేలుగారు అంతోష్టపన్యాసమునం దునుడివిరి.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 4-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
మసుమ తెనాలిడి	,, ప 42 కలవి రు	18 0 0	18 8 0
నెల్లూరిది	,, డిటో	,, 18 8 0	14 8 0
శిల్లి	,, డిటో	,, 15 8 0	17 0 0
రాగులు	త. 164 బస్తా 1-కి	,, 11 0 0	12 0 0
నువ్వులు	,,	,, 21 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0	17 0 0
నెనగలు	,, డిటో	,, 16 8 0	18 0 0
పెసలు	,, డిటో	,, 16 0 0	17 8 0
మినుములు	,, డిటో	,, 15 8 0	17 8 0
ఉలలు	,, ర 186	,, 10 8 0	11 8 0

3. నూనెవస్తువులు			
నువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	145 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	19 0 0
వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	,,	47 0 0	48 1/2 0
వేరు నెనగనూనె గాసుగ బా 1-కి రు 108 మిషకొనూనె	,,	98	
అముదము బా 1-కి	,,	98 0 0	100 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి	,,	90 0 0	92 0 0
మారపసుపు	,,	65 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	,,	91 0 0	94 0 0
దనియాలు	,, బా 1-కి	49 0 0	56 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40	,,	40	50

బెల్లము బా 1-కి	,,	28 8 0	49 0 0
అస్కా-చక్కెర బస్తా 1-కి	,,	27 0 0	27 4 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	35 0 0	70 0 0

5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి	,,	32 0 0	34 0 0
చదరం	,,	37 0 0	34 0 0
రత్తండు	,,	33 0 0	34 0 0

6. నూలు			
నెం 20 బెన్ని సింహంయూటె	,,	7 15 0	
నెం 1, ,, కటారి	,,	5 0 0	
నెం 24 ,, లాకే	,,	5 10 0	
నెం 40 జుమ్మరు 10 పా	,,	11 4 0	
నెం 44 సాంజో	,,	5 18 0	
నెం 40 రాణి	,,	10 10 8	
నెం 4 బెన్ని మసీదు	,,	4 12 8	

7. లోహములు			
చెండి 100 తులం 1-కి	,,	60 0 0	62 8 0
బంగారుతులం 1-కి	,,	21 0 0	21 2 0
సవరను 1-కి	,,	18 7 9	
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	290 0 0	295 0 0
రాగి బా 1-కి	,,	345 0 0	350 0 0

8. రంగులు			
అతిమేలు స్పిట్టరులాండు అల్లె బజారుక్ సింహం			
సీసా 1- డిగ్రీలు 200 కి రు 47 0	,,		
,, నీలిరంగు 1 రతి	,,	1 10	
,, 14 రతులు	,,	1 10	
,, 23 రతులు	,,	1	
,, 56 రతులు	,,	1	
,, 1 అందరు	,,	0-8-0	
పల్లె-టు పాస్టుసాల్-టెల్ట్ అక్షగ (బర్ని-రెడ్డు) ని చా	,,		
కాంగో 8 బి	,,	0-4-0	
సదరు 4 బి	,,		

చెన్నపురి కార్పొరేషనుసభ

పేదలకు టీకాలువేయించుట

రుణమునకు దరఖాస్తు

నిన్నసాయంత్రము చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ్యులు సభయందు వీదలకు టీకాలు వేయించు ఏర్పాటులను పుయు రిలక్షు రూపముల బుణము నొసంగవలసినదిగ కార్పొరేషనువారు ప్రభుత్వమువారికి బెట్టిన దరఖాస్తునుగూర్చి యు చర్చ జరిగెను.

పేదవారికి గృహముల నిర్మించుటకుగాను రు 5 లక్షల రూపము నొసంగవలసినదిగ కార్పొరేషనువారు ప్రభుత్వమువారి కి ది వ ర లో ద ర ఖా స్తు బెట్టి యుం డి రి. అందుపై ప్రభుత్వము వారు బుణము నింత త్వరలో నొసంగుటకు వీలుకాదని 27-2-29 తేది కార్పొరేషను వారికి తెలియజేసిరి. వీటి పోలీసుచట్టము 24 వ శక్తును ననుసరించి కానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరులకు పోలీసు ఉద్యోగుల యధికారము లొసంగ ప్రభుత్వమువారి చట్టానుబంధ లేదనికూడ తెలియజేసిరి. వైవిధ్యములు కార్పొరేషను సభ్యుల కెరుక జేయబడెను.

అధ్యక్షు లొక ప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగుచు కానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరులకు పోలీసు ఉద్యోగుల అధికారము లొసంగుటను గూర్చి మంత్రి గారి తోను హోము మెంబరు గారి తోను మాట్లాడి యుంటిమనియు, పోలీసు కమిషనరుతో తమ క్రిందియుద్యోగుల నెక్కుడు జాగరూకతతోనుండి, శ్రద్ధవహించవలసినదిగ వారు జెప్పియుండి రని ప్రభుత్వమువారు తెల్పినయు, అప్పటికి సరిగా ప్రాసిక్యూషనులు జరుగనిచో తిరుగ నీ విషయమును ప్రభుత్వము వారు పునర్విమర్శించెదమని తెల్పిరని నుడివెరి.

సెనెటులో ప్రాతినిధ్యము

కార్పొరేషను తరపున సెనెటు సభయందు సభ్యులు గ నెన్నుకొను విషయమును సభవారంతట చర్చించిరి. శ్రీ సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు శ్రీ బషీరు అహమ్మదు సయ్యదుగారి పేరు నుపపాదించిరి. సత్యమూర్తిగారు రుపపాదనను బలపరచిరి.

శ్రీ. పి. రంగనాథం చెట్టిగారు శ్రీ. పి. రామస్వామి ముదలియారుగారి నుపపాదించిరి. నటరాజప్పిళ్లగారు సంగరి.

ఆరోగ్యస్థాయిసంఘము

ఆరోగ్య స్థాయిసంఘమునందు యల్. సి. గురుసామి గారి స్థానములో శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాస్థాయిసంఘములో హాజీ హాజీం మహమ్మద్, అబ్దుల్ అజీజ్ గారి స్థానమునందు శ్రీ. షాఫీ మహమ్మదుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

వెనుకటి సభయందలి ఆయవ్యయ పట్టిక చర్చ సందర్భములో ఆస్తిపన్నును గూర్చిన తీర్మానముపై సమ్మతు లొసంగిన వారిపేరులు స్వరాజ్య పత్రికయందు సరిగా ప్రచురింపబడి యుండలేదని పి. టి. కుమారస్వామి చెట్టిగారు పత్తిరి.

అప్పటి కలవరములో సరియైన సంఖ్యలను తీసికొనుటకు విలేఖరులకు సాధ్యము గా కుండ నోపునని అధ్యక్షులు పత్తిరి.

పన్ను ఆర్థిక స్థాయిసంఘములవారిచే సమర్పింపబడిన రీతిగ ఆయవ్యయపట్టిక ఆమోదింపబడవలెనని శ్రీ. కె. శ్రీ రామలనాయుడుగారు రుపపాదించగ డార్లరు మల్లయ్యగారు బలపరచిరి. ఉపపాదన వోటుకు పెట్టబడి వీగిపోయెను.

అనుకూలురు:—పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టి, కె. శ్రీ రామలనాయుడు, జి. రంగయ్యనాయుడు, బి. యస్. మల్లయ్య, జి. కెల్వెసతికెట్టి, సి. మునిసామినాయుడు, టి. ఆర్. కోదండరామ మొదలియారు, యస్. పి. షాఫీ మహమ్మదు, గోవిందదాస్ చతుర్భుజదాసుగార్లు.

ప్రతికూలురు:—శ్రీ. పి. వి. నటరాజ ముదలియారు, యల్. యస్. రామస్వామి అయ్యరు, కె. వెంకటస్వామినాయుడు, సత్యమూర్తి, జి. వారాయణస్వామిచెట్టి, రోస్, బిన్ టైడ్, హాయిల్సు, బి. సత్యనారాయణ, యమ్. పి. మత్తయ్య చెట్టి, ఎల్లియట్ గార్లు.

బషీరు అహమ్మదుగారు తటకులుగ నుండిరి.

సభవారు కమిటియందు అంగీకరించిన విధమున ఆయవ్యయపట్టిక ఆమోదింపబడవలెనను సత్యమూర్తిగారి యుపపాదన వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను.

అనుకూలురు:—శ్రీ. పి. రామస్వామిముదలియారు, పి. వి. నటరాజముదలి, పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టి, బషీరు అహమ్మద్, ఎల్. ఎస్. రామస్వామి అయ్యరు, కెల్వెసతికెట్టి, కె. వెంకటస్వామినాయుడు, పి. రంగనాథంకెట్టి, పి. టి. మినాక్షీసుందరం, సత్యమూర్తి, జి. వారాయణస్వామిచెట్టి, రోస్, బిన్ టైడ్, హాయిల్సు, బి. సత్యనారాయణ, మత్తయ్య చెట్టి, ఎల్లియట్, నటరాజప్పిళ్లగార్లు.

ప్రతికూలురు:—కె. శ్రీరామలనాయుడు జి. రంగయ్య నాయుడు, బి. యస్. మల్లయ్య, కోదండరామ మొదలియారు, షాఫీ మహమ్మద్, గోవిందదాస్ చతుర్భుజదాసుగార్లు.

సి. మునిసామి నాయుడుగారు తటకులుగ నుండిరి.

పేదలకు తిరుగ టీకాలువేయించుట

పట్టణముందు వ్యాపించియుండిన మశూచి బాధ్యమునకై పేదవారు టీకాలువేయించుకొనుటకుగాను తలకొక రు 0-4-0 ల చొప్పున వారికొసంగుటకు రు. 5000 ల నొసంగవలసినదిగ కమిషనరుగారు గావించిన ఫిఫార్సు సభలో ప్రవేశపెట్టబడెను.

“2,500 లు మొదటివాయిదాగా చెల్లింపవలసినద”ని శ్రీ సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

ఈధనమును అసెంబ్లీ హెల్తు ఆఫీసరులు పేరుగ పంచి పెట్టవలెననిగాని కానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరులు పంచి యివ్వరాదని శ్రీ. గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు నూచించిరి.

శ్రీ. సత్యమూర్తిగారు మాట్లాడుచు ప్రజలకు టీకాలు వేయుటకు మారుగ బాధ్యులను సమూలముగనంతరింపజేయుటకు గాను పట్టణ ఆరోగ్యము, మొదలగునీవారణ ప్రయత్నముల గావించు టుత్తమమని పత్తిరి.

డాక్టరు మల్లయ్యగారు మాట్లాడుచు మశూచికి టీకాలు మంచి ఔషధమనియు, పేదవారు నివసించు ప్రాంతములందేగాక ధనవంతులును తావులలోను ఈబాధ్యమిపుడు వ్యాపించియున్నదనియు, రు 5000 లు ఆవశ్యకమనియు, టీకాలువేయించుకొనిన దినములందు విశ్రాంతి గైకొనుటకు సహితముగ రు 0-4-0 ల నొసంగుట యుక్తమని పత్తిరి.

అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు టీకాల విషయములో ప్రజలను నిర్బంధించుట లేదనియు, టీకాలు వేయించుకొనుటకు పేదవారి హానిండుటకై రు. 0-4-0 లు చొప్పున బసంగబడుననియు బ్యాంకల ఉద్యోగులకు ధనమును పంచిపెట్టెవరనియు పత్తిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారి సవరణ ఆమోదింపబడెను.

ట్రాముకారులందు జననమృద్ధము

ట్రాము బండ్లయందు జననమృద్ధ మధికముగ నుండుట మగూర్చియు బండ్లు ఎక్కువవేగముగ నడుపుట నివారించుటను గూర్చి పిదప చర్చజరిగెను.

ఈ విషయమును చర్చిని స్థాయి సంఘము యొక్క విచారణ కంపనలెనని శ్రీ సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించిరి. ఈపాదన ఆమోదింపబడెను. శ్రీ. గ. రంగయ్య నాయుడుగారు ఎక్కువవర్ష మెంబరుగా కేర్చుకొనబడిరి.

మాటై కొట్టాలమునందు బాదాపు 20 పేదల ఇంట్ల తగులబడినందున ఒక్కొక్క కుటుంబమునకు రు 20 ల చొప్పున బసంగబడవలెనని మునిసామి నాయుడుగారు గావించిన యుభ పాదన ఆమోదింపబడెను.

కార్పొరేషనువారిక్రింద పనిజేయుపనిచా రందరికి కనీ సవక్షము రూ 20 లు మానవేతన మొసంగవలెననిన మానమునకు రూ 21,1303 లు అధికముగ వ్యయమగునని కమిషనరుగారు తెల్పినవిషయము సభలో విచారించబడెను.

సత్యమూర్తిగారు వైసూచన నామోదించిరి.

జి. కెల్వెసతికెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరుటకు లేన X సే సభలో నిర్మితసంఖ్యలు లేరని తెలుపబడెను. అధ్యక్షులు గంట మ్రోగించినప్పటికిని సభ్యులు రాకపోవుటచే సభ అంతటితో ముగిసెను.

ఆఫ్ఫీస్, వైస్యమును తరిగిదు జేయుట కంపనదిన తురుమగ్గ- వైనిక సంఘమును మరలరమ్మనిరి.

Before the MONSOON arrives

మాన్ సూన్ రాకకు పూర్వము, వేడివల్ల మీ జీవశక్తి అంతయు కరిగిపోయినవిమ్మట, మీ శారీరకపద్ధతిని బలపరచుకొనుటకు మంచిసమయము. అప్పుడు యితరవ్యాధులెవ్వయు కలుగకుండుటకు, బలమును చేకూర్చుటకు వలయుపదార్థము లన్నియు చేరియున్న Waterbury's compound ను నేవించుడు. ఇందు జంతుకొవ్వులేమియు నుండవు. యంతసాహాయముననే తయారగును. చేతులతో నంటబడదు. అన్నిజాతులవారును, వివిధవర్ణము వారు నేవించుటకెట్టి ఆక్షేపణయులేదు. వైద్యశిఖామణులచే గత 25 వత్సరమునుండి ప్రశంశాపాత్రకు లోనగుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.,
PHARMACENTICAL CHEMISTS
Des Moines Iowa (U.S.A.)
బహుళులందును, స్టోరులందును, కెమిస్టులవద్దను క్రయమునకు దొరకును.
5168-2

WATERBURY'S COMPOUND

ఉష్ణప్రదేశముల కేర్పాటైన దగుటవల్ల, ఎండరోజులలోకూడ చెడకుండ నుండగలదు. మంచిగూమును యివ్వగలదు.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

అధ్యక్షుని రాజీనామా

శ్రీయురై జెజవాడ రామచంద్రాచారి వీ. వి. యం. యల్. సి. గారు నెల్లూరు జిల్లా విద్యారంగా అధ్యక్షునిగా రాజీనామా చేసినది. గాన రంగుగా వందల సానమును భర్తీ చేయుటకు 1920 సం॥ మనరాసు ఎలిమెంటరీ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ కౌన్సిల్ క్రింద తిరుగా అధ్యక్షుని కృషి నామకం ఏప్రిల్ 6 తేది శనివారము సాయంత్రం 5 గంటలకు నెల్లూరు జిల్లా విద్యారంగా యూనివర్సిటీ కౌన్సిల్ మొదట్ల సమావేశమయ్యెను.

పోలనభ

సెంటుగిరి రాజాగారి కళాశాల భవనమును మార్చి నెల 81 తేది సాయంత్రమున శ్రీయురై జెజవాడ రామచంద్రాచారి అధ్యక్షుల క్రింద పోలనభ సమావేశమైనది. అసభలో శ్రీయురై మామిళ్ళు కిరీటం యంగయ్య, యం. ఎ. సెంటుగిరి రాజాగారి కళాశాల ప్రొఫెసరులు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులుగారు పాల్గొనిత తానామి నుండి సభారంజకముగా నుపన్యసించిరి.

ఆస్పత్రవనము

రంగనాయకుల గురుదోత్సవము మొదలుకొని రోజు వారమునకు యాత్రికులకు మొదలి సెంటురాయముగారి వీల్ ప్రకారం సుమారు 6000 మందికి ఆస్పత్రవనము గావించిరి

విధవావివాహ సహాయకసభ

మద్రాసు శాఖయొక్క రెండవ సాంవత్సరిక నివేదిక

ఈ క్రిందివిషయములు పై నివేదికనుండి సంగ్రహించబడినవి :—రాజాగారు సగరమందు స్థాపించబడియున్న విధవా వివాహ సహాయక సభయొక్క మద్రాసుశాఖ 25-3-27 తేదిన స్థాపించబడినది. కార్యాలయమును హార్టికల్చరులో నొక భవనము అద్దెను తీసికొనిబడియున్నది. ప్రారంభమున 25 గురు సభ్యులుండిరి. గ్రస్తులము 110 సభ్యులున్నారు. గత సంవత్సరములో 61,000 కరపత్రములు 7 భాషలలో ప్రకటింపబడి యీ రాజధానియందంతటను పంచిపెట్టబడెను. ఆయందు బహిరంగసభలు సగరమందు, యితర పట్టణములందు జరిగెను. ఈరాజధానిలో గతసంవత్సరమున 80 విధవావివాహములు యీ సభవారిచే జరుపబడెను. ఇందులో 13 బ్రాహ్మణులు 6 వైశ్యులు 4 కైలలు 5 నాయుడులు 2 క్షత్రియులు. ప్రస్తుతము 20 విధములు వివాహమునకు సిద్ధముగా నున్నారు. 175 పురుషుల నుండి దరఖాస్తులు వచ్చియున్నవి.

ఈ సభకు ప్రవ్యవహారము లాచార్యులనుండి ముఖ్య సభ్యునిదియే చేరుచున్నది. ఈ రాజధానిలో వివాహముల మూలమునను చందాలములములను కొంత భవనము చేరుచున్నది. సంవత్సరం చందా రూ॥ 1 నిర్ణయించబడినది.

ఈ రాజధాని కంటకు మొదలముద్ర 50 కాళాసభలు స్థాపించబడియున్నవి. ఇందులో 12 సభలు ప్రస్తుతము చురుకుగా పనిచేయుచున్నవి.

విధవులకు వివాహమునకరకు భోజనవసతుల సదుపాయము కొరకు విధవాగృహ మొకటి చాల యవసరమయి యున్నది. ఇందుకు ఉదారసంతులన ప్రజల సహాయమున కెదురుచూచుచున్నాము.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

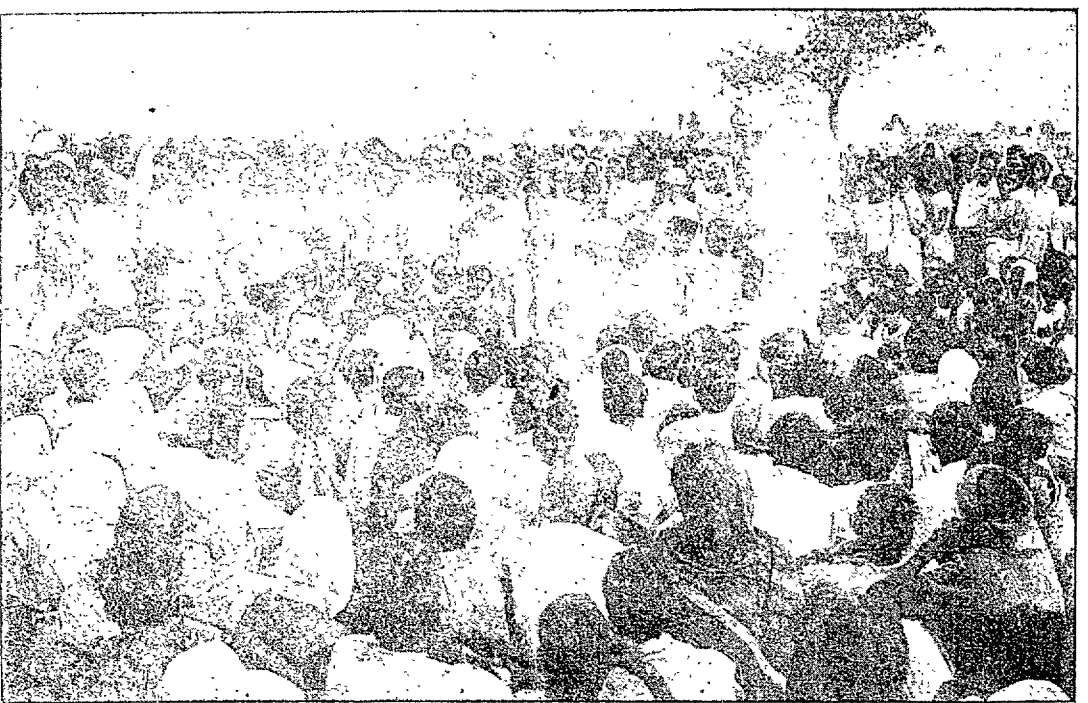
వి. పి. నెం 14/1929

పిటిషనరు:—తాడికొండ కృష్ణమ్మ కుమార్తె స్వామి. రోం ఏండ్లు. వైశ్యకుటుం. పేరాల.

కొంటరు పిటిషనరు:—కాకరపల్లి సుబ్బారాయుడు మరణింధరు.

1920 ఫిబ్రవరి 5 లోని 19 (2) శెక్షను ననుసరించి పైస నుడపారించబడిన పిటిషనరు రసము యిహసాల్వెంటుగా తీర్మానించుచుని కోరుచు, ఒక అర్జీని దాఖలుచేసుకొని యున్నాను. సదరు అర్జీవిచారణ నిమిత్తం 22-4-29 తేదీకి వాయిదా తేయబడినది.

భూకోర్టు, బాపట్ల } యం. వి. హయగ్రీవరావు,
1-4-29 } అడిమనల్ల సబార్డినేట్ జడ్జి.

చూళయి మిల్లునినారల సభ-కల్యాణసుందరమొదలిగారు కార్మికుల కుసస్యసింఛుట (పి. ఎన్. ఎ.)

అడయాలు జాతీయపాఠశాలలోని ఆంధ్రసమాజపు వార్షికోత్సవము. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు వంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ప్రొఫెసరు యన్. జి. రంగగారు ఉపన్యసించిరి.

ఫార్మ్ నెంటుజార్జి గెజిటు

2-4-1929

వర్తికాఖ

వి. పాండురంగారావుగారు చిత్తూరు జిల్లా సెషన్సుజడ్జి గా నియమింపబడిరి.

వివాహాలై సెస్సులు

సింగారి దేవిదాసుగారు నంద్యాల తాలూకా నల్లగొట్ల అబ్రహంగారు పత్తికొండ తాలూకా, సినిగిరి పెద్దనాగయ్య గారు కర్నూలు తాలూకా తిరికి హైందవక్రైస్తవ వివాహము లకు లై సెస్సు లాసగుట కధికార మొనగబడెను.

న్యాయశాఖ

మచిలీపట్నము సబజడ్జి కృష్ణా సెషన్సు డివిజను ఆసిస్టాంటు జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

ది॥ బి॥ గోపతి నారాయణస్వామిచెట్టిగారు:— ఈనెల 29 తేదీనుండి 3 ఏండ్లవరకును మద్రాసులో ఖైదీల హెచ్చుశిక్షలను పునర్విచారణ సలుపు స్థాయి సలహాసంఘ ఉద్యోగిరక సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. (గెజిటు)

శ్రీమతి అంచలసారాగారు ప్రాద్దుటూరు నందును రాయప్రాగ్ కృష్ణసింగుగారు బల్లారిలోను గాలి రామయ్యగారు భీమచరమునందును ప్రత్యేక పేజిస్ట్రీలుగ నియమింపబడిరి.

రివెన్యూశాఖ

పి. వి. సుబ్బారావుగారు బల్లారిజిల్లాలో జనరలు డ్యూటీపైని డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

ఖా॥ బి॥ మహమ్మద్ హబిబుల్లా ఖాన్ సాహెబ్ బహుమార్ గారు చిత్తూరుజిల్లాలో జనరల్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ

డా॥ సి. డి. పండిట్ గారు గిండి కింగుఇక్సాస్టిట్యూటు డైరెక్టరుగ భారతప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

రా॥ బి॥ పి. కృష్ణస్వామిగారు విశాఖపట్నము మెడికల్ కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగ తాత్కాలికముగ నియమింపబడిరి.

ఎన్. పద్మనాభశర్మగారు విశాఖపట్నము మెడికల్ కాలేజిలో సర్జీస్ట్రా ఫెసరుగ తాత్కాలికముగ నియమింపబడిరి.

వి. వి. నరసింహంగారు విశాఖపట్నము కింగుజార్జి ఆస్పత్రిలో సివిల్ సర్జనుగను, మెడికల్ కాలేజిలో ఆపరేటివ్ సర్జరీ లెక్చరరును నియమింపబడిరి.

మేజర్ ఎ. జె. డి. సాజాగారు మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రియందు మాడవ ఫిజిషియన్ గా నియమింపబడిరి.

బట్టాసెంటు క్లెయర్ సార్కిన్ గారు జెజవాడ పురపాలక సంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఏడల్ నికొడేవన్ గారు విశాఖపట్నము జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

జి. రంగనాయకులుగారు కేపల్లెతాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

ఎం. ఎఫ్. ప్రేజర్ కన్యగారు పల్లిపూ ఇక్సాప్రీక్షను డిప్యూటీ డైరెక్ట్రీసుగా నియమింపబడిరి.

ఎక్సైజు

టి. ఖి. శివరామయ్యగారు విశాఖపట్నము స్కిలు ఇన్స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

ఇక్సాంటాపు

టి. ఆర్. ఏకాంబరంగారు మద్రాసులో సెకండుస్కిలు ఇంకంటాపు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లికమర్కుస్

సీతమల్లి వైద్యనాథ అయ్యర్ బాలసుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు వాల్తేరు స్కిలు అసిస్టాంటు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

తిరువాడి స్వామినాథ అయ్యర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు ప్రభుత్వ శ్యానిటరీ ఇంజనీరు పెరనల్ అసిస్టాంటుగ నియమింపబడిరి.

లాట్టుడి సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ సప్తర్షి అయ్యర్ గారు భవశేషరం స్కిలు మాపరింగ్ లెండింగు ఇంజనీరునకు పెరసనల్ అసిస్టాంటుగ నియమింపబడిరి.

ఎగుమతులు హెచ్చుగా నున్నంత మాత్రమున భారతదేశము భాగ్యవంతమున వీలులేదు

హంగరీ ప్రాధానరు ప్రశ్నకు మహాత్మాజీ సగిన ప్రత్యుత్తరము

భారత దేశమునుండి ప్రతివత్సరమును పంటవస్తువులు మిక్కిలి హెచ్చుగా విదేశములకు యెగుమతి చేయబడుచుండగా దేశము దారిద్ర్యమున మునిగియున్నదని మీరెటుల చెప్పగలరు? అని యిటీవల హంగరీదేశీయు డగు నొక ప్రాధానరు నన్నడిగెను. ఇతనికి మనదేశమునందలి కొన్ని నగరముల సంగతి మాత్రమే తెలిసియుండును. మామూలులెక్కలే యితని కాధారమును. లెక్కలలో నున్న అంకెలు నిజమని నిశ్చయపంతముగా పైకి కనబడుచున్న నగరముల స్థితినిబట్టి మాత్రమే యితడు నిర్ణయింపగలిగెను.

ఇతనికి కలిగిన సందేశము నిష్కలమైనదే. యిట్టిసంశయము మరి పెక్కుమందికి గూడ కలుగుట కవకాశము లేదు. కాన నాసంశయమును తొలగించుటకు నే నీ ప్రాధానరు కొసగిన ప్రత్యుత్తరము నే యిచ్చట వివరించుచున్నాను. “ఒక దేశమును బానిసవర్తకులు కొందరు వశపరుచుకొనియుండుదురు. ఆదేశమున నున్న తమ బానిసలను నిర్బంధించి ఆ బానిసనర్తకులు వారిచేత వ్యవసాయముచేయించి వారు ధాన్యాదులను పండించుటలు చేయదరు. అటుల ధాన్యాదులను పండించుటకు అవార్జికలు కష్టపడిన బానిసలకు బానిసనర్తకులు పెట్టెడు తిండిగూడ వారికి చాలిచాల పండినేయుండును. అటుల బానిసలను మాడ్చి ఆ ధాన్యాదులను యెగుమతిచేసి ఆనర్తకులు కోట్లకొలదిగా ధనమును గడించెదరు. ఆ దేశమునకు విదేశములనుండి వచ్చెడు సరుకులకంటె ఆ దేశమునుండి విదేశములకు పంపబడెను ధాన్యాదులు మొత్తమే మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండును. ఇవియన్నియు నుండినను ఆదేశవాసులకు బానిసలు సంపన్నులుగా నున్నారని యనదగునా? అధికసంఖ్యాకులగునా రందరును దుర్భరదరిద్రముననే మునిగియున్నారు. అత్యల్పసంఖ్యాకు లగు నర్తకులుమాత్రమే కోటి శత్రువులుగా నున్నారు. ఈ కాలానికదేశ మేస్థిలిలోనున్నదో భారతదేశముగూడ దాదాపుగా ఆస్థిలిలోనే యున్నది. భారతదేశము సంపన్నమగునా కాదా అను విషయమును సరిగా తెలుసుకొనగోరినచో కొన్ని గ్రామములవైన స్వయముగా చూడవలెను. గ్రామస్థులతో సంభాషింపవలెను. గ్రామస్థులు తిండి లేక మలముల మాడుచున్నపుడు దేశమొత్తము మీన ఎగుమతులు హెచ్చుగానుండునంతమాత్రమున వారికందు వలన నెటుల మేలు కలుగును?

“భారత దేశమును పరిపాలించుచున్న విదేశీయులు భారతదేశమునందు నివసించుచున్నపుడుగూడ వారి ప్రధానదీపితము విదేశములలోనే మహారాజ వైభవముతో జరుగుచుండును. వారు దేశమునందలి ధనమునంతను తీసుకొని పోవుచున్నారు.” అని కే॥ శే॥ భారత పితామహ దాదాభాయి నారోశీగారు నిదర్శనపూర్వకముగా ప్రకటించియున్నారు. వీరి పరిపాలనము పశుబలముపై నాధారపడియున్నది గాని ప్రజల సద్భావముపై నాధారపడియుండలేదు. ఆపశుబలమును నిలుపుటకు ప్రతిసాలనును కోట్లకొలదిగ ధనము వ్యయమగుచున్నది. అందులో అధికభాగము విదేశములకే పోవుచున్నది.

లెక్కలను ఎటుల వ్రాయవలెననిన నటులనే వ్రాయవచ్చునని అధికశాస్త్రవేత్తలే యొప్పుకొనిరి. కావున నిజము తెలియగోరువారికి లెక్కలను ఆధారముగా తీసుకొనగూడదు. స్వయముగా దేశస్థితిని బాగుగా చూచి తెలిసికొనవలెను. ఒక నదియొక్క దామాసెలోతు మాడమగులని వ్రాయబడిన యంశమును చూచి ఒక విదేశీయు డానదిలో నొక భాగమున దిగినచో నడు ముప్పది అడుగులలో తుండునెడల నతడు మునిగి చానవలసినవాడే యగును. అటులనే నిర్వికములగు లెక్కలను నమ్మి యెవరైన వాడింప బూనినచో నతని మాటగూడ బోటు పోవుట నిశ్చయము. నదిని చాట గోరువాడు ఎచట లోతు హెచ్చుగా నున్నదో యెచట లోతు లెక్కువగా నున్నదో తెలుసుకొనుట యెటుల నననరమో, అటులనే లెక్కలను చూచునాగు గూడ అనుపాసలను సరిగా తెలుసుకొనవలెను. కాని సాధారణముగా నయోమయముగా నుండునట్టి యాలెక్కలు అందరికిని బోధ

పడవు. వానిని బోధపరుచుకొనుటకు తగినవిశ్రాంతిగూడ నందరికిని లభింపదు. లభించినను ఓపిక యుండదు. కావున స్వయముగా గ్రామములకు వెళ్లి అచటిస్థితిని కనులార చూచుటయే ఉత్తమపద్ధతి.

బ్రిటిషు పరిపాలనమునందు భారతదేశమున నానాటికి దారిద్ర్య మధికమగుచున్నదనియే స్వయముగాచూచి ఆంగ్లేయ పరిపాలకులు మున్నగువారు గూడ నిర్ధారణ చేసిరి. గ్రామవాసులను స్థితియును నిరాశయును వారిమొగములపైననే గోచరించుచుండును. గ్రామములలో ప్రజలకును పశువులకునుగూడ కడుపు నిండ తిండిలేదు వారికి వ్యాధినిరోధక శక్తిలేదు గాన మరణములసంఖ్య చాల హెచ్చినది. కొన్నినా యున్నయెడలను పరిశుభ్రమైన పాలు సమృద్ధిగా లభించునెడలను మన్యపు జ్వరముల కెవరును భయపడ నననరము లేదు. ఈ విషయము జగద్విదితమే యైనను భారతదేశమున గ్రామములలో మలేరియావలననే ప్రతివత్సరమును వేలకొలదిమంది చనిపోవుచుండురు. వారికి కొన్నినా యియ్యబడును. కాని వారి పాలుకొరకవు. వారధికముగా నప్పులపాలనుచున్నారు. పెండ్లిండ్లు చున్నగువానివలననే ప్రజలు అప్పులపాలనుచున్నారు కనుక కేవలము ఆసత్యము. ధనమును ధూమిలో పాతిపెట్టెదరు లేక నగలు చేయించెదరు. ఆను నిండగూడ నిరాధారమే. వండినగలుగాని, బంగారు నగలుగాని లేనివారు దేశమునందు యెన్నిలక్షలమంది యొకలరు. వారిలో చాలమంది అందలి కారణముగానుండు క్రత్రతోచేయబడిన మురుగులను, ఉంగరములను పెట్టుకొందురు. వానిని ధరింపబడలన వారు అవయవములను సరిగా నుపయోగింపజాలరు. అందువలన వారికి ఆరోగ్యస్థితిగూడ కలుగుచున్నది. వారిలో నదువురానివారు కోట్లకొలదిగా నున్నారు. ఇవి యన్నియును సంపన్నతకు లక్షణము లగునా?

1927-28 లో 309 కోట్ల రూపాయలవెలగుల ధాన్యాదులు మనదేశమునుండి విదేశములకు పంపబడినవి. 231 కోట్లరూపాయలు వెలగుల వస్తువులు విదేశములనుండి మనదేశముకు వచ్చెను. ధాన్యాదులు, ప్రత్తి, నూనెనింజలు, చెరువులు, లోహములు మున్నగునవియే యెగుమతి చేయబడినవి. మనకు ధనమును వైపుణ్యమును నున్నచో వీనిని విదేశములకు పంప నవసరము లేదు. మనకు ధన మొసంగుటయును శేర్పూటయును తమకు ప్రధాన కర్తవ్యమని చొరతనమువారు గ్రహించియుండినను వీనిని విదేశములకు పంప నవసరమండదు. మన ఆనవ్యుత్తయును దేశక్షేమముపట్ల పాలకులచూపుచున్న దారుణ మనుశేషయునే యీ యెగుమతులవలన వెల్లడి యగుచున్నవి.

65 కోట్ల రూపాయల వెలగుల నూలు బట్టలును, నాలుగు కోట్ల వెలగుల కృత్రిమపువ్వులును, 18 కోట్ల వెలగుల చక్కెరయును, 23 కోట్ల వెలగుల లోహములును లోహ వస్తువులును, 5 కోట్ల వెలగుల మోటారు కారులను, 3 కోట్ల వెలగుల సారాయాలును, 9 కోట్ల వెలగుల సిగరెట్లను 1927-28లో విదేశముల నుండి మన దేశమునకు పంపబడినవి. దేశాభివృద్ధికి అవసరమైన వస్తువులను మాత్రమే విదేశములనుండి తెప్పించుట అభివృద్ధిగల దేశమునకు లక్షణము. వైసేవోనబడిన వస్తువులు మనదేశాభివృద్ధి కనవసరమే. సారాయలను సిగరెట్లను మన నిద్రస్థితినే వృద్ధిపొందించుచున్నవి. విదేశములనుండి వచ్చుచున్న నూలుబట్టలు చురలను అనమానమునకు పాలుకేయుచున్నవి. ఈబట్టలన్నియు మనదేశమునందలి గ్రామములలోనే నేయబడునెడల ఆగ్రామము లెంత సంపన్నములుగా నుండియుండును? వ్యవసాయపు పనులు లేనికాలమున గ్రామవాసులు ధనార్జనమును చేయుటకు రాట్టములకు బరులుగా మారే సాధనమైన కలదా? వ్యర్థముగ విదేశీగుడ్డలకొరకు వ్యయపరుపబడుచున్న కోట్లకొలది రూపాయలను మనల మాడదీయుటకు సాధనమేమైన గలదా? ఈస్థితిలో భారతదేశమున దారిద్ర్యమును మాంద్యమును హెచ్చుగుటలో నేమి వింతకలదు!

(మో. క. గాంధీ. ఎం.ఎం.డి.యూ 28-3-29)

శ్రీమద్భావిలాస సభ

అనుశేరుగల నూతననాటకసభయొక్కటి వైజవాడలో 1-4-29 లేదిన శ్రీయుత భాగవతుల కుమారరాజగోపాలంగారిచే స్థాపింపబడినది. సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రనటులగు శ్రీయుతలు యడవల్లి సూర్యనారాయణ, స్థానం నరసింహారావు, పార్వతల్లి సుబ్బారావు, తొన్నవిత్తల శేషగిరిరావు, ఆబూర్తి లక్ష్మీనారాయణగార్లు యాభిలీ చేరియున్నారు. ప్రస్తుత దేశానారములకు లగిన సాంఘికనాటకములు ముఖ్యముగా యాభిలీచే ప్రదర్శింపబడును. 1-4-29 లేదిన గుడినాడలో “క్రీష్ణకుల భారతము” యాభిలీచే ప్రదర్శింపబడెను.

మంగరాష్ట్రమున జాతీయవారము

ఏప్రిలునెల 6 వ తేదీ మొదలు 13 వ తేదీవరకును జరుపుట

“మంగరాష్ట్రమునం దంతటను యీ నెల 6 వతేదీ మొదలు 13 వ తేదీవరకును జాతీయవారమును జరుపవలెను. ఈవారమున కాంగ్రెసుసంఘములో సభ్యులను చేర్చవలెను. కాంగ్రెసు నిధికి ధనమును సమకూర్చవలెను. విదేశచక్రవర్తి సహనమునకు విదేశీబట్టలను గృహస్థులను యాచింపవలెను. ప్రతిగ్రామమునను సభలు జరుగవలెను.” అని రాష్ట్రీయసంఘమువారు రాష్ట్రీయ సందలి కాంగ్రెసుసంఘముల కన్నిటికిని సభ్యులగును ప్రంశిరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

పశ్చిమగోదావరి మండల కాంగ్రెసు సంఘము

ఈనెల 11 వ తేదీని తాడేపల్లిగూడెములో సభ జరుగును. తాడేపల్లిగూడెములో నజీరు ఆహమదుగారి గృహమున యీ నెల 11 వ తేదీ ఉదయము పశ్చిమ గోదావరి మండల సభ జరుగును. మండలమున మహాత్ముని సంచారమునకు యేర్పాటులను చేయుటగుర్తి ఆ సభలో నాలోచింపబడును గాన సభ్యులందరును తప్పక రావలెనని అధ్యక్షుడు కోరుచున్నాడు. (విలేజిరి తంతివార్త)

శ్రీయుత ఆదిపూడి సోమనాథ రావుగారెచటనున్నారు?

శ్రీయుత మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు నిడదవోలునుండి వ్రాసిన లేఖ ఇటు శ్రీరామకృష్ణా మహోత్సవములలో హరికథలు చెప్పటకు శ్రీయుత సోమనాథరావుగారిని ఆహ్వానింప గోరుచున్నాము గాన నారెటు నున్నదియు వారి అడ్రెసును తెలిసినవారుగాని యీ ప్రకటనకు సోమనాథరావుగారే చూచుట తుట్టినొందినచో వారు స్వయముగాగాని నాకు నిడదవోలుకు వెంటనే జవాబు వ్రాయగోరవని 2 వ తేదీని శేర్మగారు నిడదవోలునుండి వ్రాసిరి.

45 కిలోలుపొందిన నేరస్తుడు ఒకమెడలు కావలయునని కోరుట

కలకత్తా, ఏప్రిలు 2 :—నేటిదినము రాజధాని మ్యాన్రేటు కోర్టులో యన్. కె. ఇన్నేలు అనునతనిపై పనిలే వీధులలో తిరుగుచుండెనని నేరము మోపబడినది. నిందితుఁ తనవిషయమై మాట్లాడుచు తనను ఇప్పటికి కోర్టువారు పర్యాయములు శిక్ష విధించిననియు, ఈ రికార్డుకే ఒకమెడలు ఇవ్వవచ్చుననియు చెప్పిరి. మాన్రేటుగారు మాడు నెలలు శిక్ష విధించిరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

బావట్ల నవార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. పి. నెం 70/1928. పిటీమనరు:—దాసరి రామయ్య కుమారుడు రామస్వామి. వైశ్యకులం. వర్తకులు చీరాల, బావట్ల డి. యమ్. సి. కౌంటరు పిటీమనర్లు:—ఇఖాకొల్లి గుర్నాధం, మరికొందరు. 1920 సం॥ ఆక్టో 5 లోని 30 కేసు నువసరించి వైసే నువసరింపబడిన పిటీమనరు యీ కోర్టువారిచే 28-3-29 లేదిన యికాసాలెంటుగా తీర్మానింపబడిన. ఋణదాతలు తమహక్కులను గుంటూరు ఆఫీసులో రికీసు అడుట తెలియ పర్చుకోగలందులకు యిందుకాలముగా తెలియజేయడమైనది. విడుదలకాలం 18-3-29 లేదినండి 1 సంవత్సరమువరకు. నభకోర్టు, బావట్ల } యం. వి. హయగ్రీవరావు. 1-4-29 } అడిమనో సబార్జి నేట జడ్జి.

కార్మికతగవుల చట్టముపై చర్చ

జాతీయనాడుల తీవ్రప్రతిఘటన

సభాపక్ష బిల్లును విచారించినతరువాత ప్రతిపక్షసభ్యులు డిల్లీ, ఏప్రిలు 3:—కార్మికతగవుల చట్టమును విచారించుటకు సభవారు గడంగినతరువాత భూసేంద్రనాథ మైత్రాగారు ప్రతిపక్షాదులను, సెలెక్టకమిటీవారు తనకు యిష్టముకాకపోయినను కొన్ని సవరణలను జేసిననియు, అనుభవములన మంచిపద్ధతులు దరిమిలను యేర్పడవచ్చునని తాను నాటి సంగీతించిననియు చెప్పెను.

దివాన్ చమన్లాల్

ఈనాటి ప్రజాసంరక్షకచట్టము చర్చించబడునని సభ్యులు గలదు మండితనియు, అందుచే నాడు సమస్యను జూట్చించు కొని రాతనినియు చమన్లాల్ గారు చెప్పిరి. డిల్లీ కమిషను నివేదికను ప్రచురించునరకు ఈ సమస్య ఆపియుంచుననెనని జోగయ్యగారు మాట చెప్పిరి. మరియు మీరటు కేసులు కార్మికద్యముతో సంబంధించినందులైతాము న్యాయస్థానములో విచారించబడవలసిన విషయములను నిర్ణయించునని యందురనియు జోగయ్యగారు చెప్పిరి. కోర్టులో తీర్పుచెప్పవలసిన విషయములపై చర్చ జరుగనివ్వనని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

చమన్లాల్ గారి ప్రతిఘటన

బిల్లును ప్రతిఘటించుచు డివాన్ చమన్లాల్ గారిట్లు చెప్పిరి:— కార్మిక తగవులను పరిష్కరించుటకు కానము అవసరమే కాని యీ బిల్లులోని మరతులు తగవులను వృద్ధిచేయును. ఆంగ్ల దేశములో గూడ నిట్టి మరతులుండెను. కాని లింకెడ్ యూనియన్ ఉద్యమమును సమైక్యకారణమయ్యెనని కోరమచే చేయబడెను. దేశమంతట నొక్కసారిగా సమైక్యముగ నిదేశములో భయములేదు. శ్రేణు యూనియన్ కాంగ్రెసుకు సంబంధించిన సంస్థ లేదనియు నీబిల్లును ఆమోదించలేదు. కాంగ్రెసు మహాసభగూడ యీ చట్టమును నిరాకరించవలెనని కోరెను. కార్మికుల ప్రతిఘటనలు యీసభలో లేరు. వారి సమ్మతిలేకుండ నిట్టిచట్టము నామోదంపరదు. పిక్ఎటింగు న్యాయవ్యతిరేకముకాదు గాన దానివిషయమై యీబిల్లులోని మరతుల సంగీతరింప వీలాలెను.

కలితమరతులు

చండవవిషయములో బిల్లులోని మరతులు చాలకలితముగా నున్నవి. అవి తీసివేయవలెను. ఇంత త్వరితముగా బిల్లును ఆమోదించుటకు కారణములు గానరావు.

డాక్టర్ లిండ్సే

చమన్లాల్ గారు చెప్పుచున్నవాదములు సెలెక్టకమిటీ చెప్పబడవలసి యుండెననియు యిప్పుడు మరల సభ్యుల ప్రాయములై ప్రకటించుట సెలెక్టకమిటీ సభ్యులకన్యాంచేయుననియు, సెలెక్టకమిటీలో నీ విషయములను పురు చమన్లాల్ గారికి మంచి సావకాశ మొసంగబడెను డాక్టర్ లిండ్సేగారు చెప్పిరి.

కేల్ కార్

చాంబాయ కార్మిక సమైక్యముగూర్చి నివేదిక ప్రచురించబడెననియు, అది నవేదికను ప్రభుత్వమువారు విచారించుకుండ గానననుకూల గడంగుట సహజముగా ననియు కేల్ కార్ గారు చెప్పిరి. మరియు డిల్లీ కమిషను విచారణగూడ జరుగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారు యంత త్వరలో కానము చేయవలెను అటు కాకయును చెప్పి, యీ చట్టము ఆంగ్ల దేశమునంతట ఒక్కసారిగా వచ్చిన సమైక్యకారణ నామోదంపరద చట్టమును బోలియున్నదని చెప్పెను. డివాన్ గారు కానమునకు కారణము సమైక్య న్యాయసమ్మతము కాని యరదు చెప్పుటచే ఆనాటి ప్రభుత్వము అట్టి కానము నామోదించెను. పార్లమెంటు నన్ని కలలో కార్మిక ప్రభుత్వము రావచ్చును గనుక వారు వచ్చినచో ఆచట్టమును గడుచేయుదురని అభిప్రాయమున వారింత త్వరగా యిచ్చుటగూడ కానము చేయబూనికొనినారని యరదు చెప్పెను.

రామనారాయణసింగు

దేశములో కార్మికతగవులు తప్పనినియు, వానిని పరిష్కరించుటకు ప్రభుత్వము శ్రీతి తేతగాక వాగు కోపమువచ్చిన నిట్లుంటే ప్రకటించబడ్డవినియు, కార్మికులు యిచ్చుండి చెట్టుచుండుననియు బుకోవియను బిల్లును ప్రకటించుచున్నారనియు రామనారాయణసింగుగారు చెప్పిరి.

మాల్వీమహమ్మద్ యాకూబ్

చమన్లాల్ గారి ప్రతిపాదనమును ప్రతిఘటించుచు సెలెక్టకమిటీ సభ్యులెవ్వరును అభిప్రాయము వైకె బిల్లును ప్రకటించవలసినదిగా కోరలేదని మాల్వీ మహమ్మదు యాకూబుగారు చెప్పిరి.

యమ్. యస్. ఆసి

నివేదికకు పలువురు అసమ్మతి పత్రములను వ్రాసియుండుటచే ఏకగ్రీవాభిప్రాయము లేదనియు, బిల్లును అభిప్రాయమునకై ప్రకటించుట అవసరమనియు, ఆసిగారు చెప్పిరి.

జమ్నాదాసు మెహతా

బిల్లును ప్రతిఘటించుచు జమ్నాదాసు మెహతాగారిట్లు చెప్పిరి:— 14 క్లాసునుండి అన్ని క్లాసులు చాల ప్రమాదకరములుగా నున్నవి. సమైక్యము ప్రజలకుగల హక్కుగాని యన్యము కాదు. అట్టిహక్కును కానముమూలకముగా తీసివేయుట న్యాయముకాదు. బిల్లుయొక్క నిజమైన ఉద్దేశ్యము రాజకీయప్రచారమును ప్రతిఘటించుటయే యున్నది. సభ్యులను శ్రేట్ యూనియన్ ఉద్యమముగూడ నిది నాశము చేయును. న్యాయ సమ్మతముకాని సమైక్యతనని పనివాని నెడలగొట్టుటగూడ న్యాయసమ్మతము కాదని కాసింపవలెను. ఈ చట్టమునల దేశములో 27 లక్షల కార్మికులు నష్టపడుదురు. ఇది ప్రారమును, దేశకాలమునకు అనుకూలించని చట్టము. కార్మికుల స్వేచ్ఛకు నష్టము కలుగజేసి, బానిసత్వమును పునరుద్ధరించగలదు.

సర్ హూకాక్

దేశకాలములకు చట్టము మిక్కిలి అనుకూల మైనదిగనుక ఆలస్యము చేయక చట్టము నామోదించవలెనని సర్ హూకాక్ గారు చెప్పిరి.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు

చమన్లాల్ గారిని సమర్థించుచు శ్రీమాన్ గారిట్లు చెప్పిరి:— ఇది చాల ముఖ్యమగు విషయము. ఈ సమస్యవిూద నిన్నికలు గూడ జరుగదగి యుండును. ఇట్టి చండకానమును ఆమోదించుటకు పూర్వము ప్రజల అభిప్రాయములు తెలిసికొనవలసి యుండును. ఆంగ్ల దేశమున కార్మిక ప్రభుత్వము రాక పూర్వమే యిట్టి చట్టమును ఆమోదించుటయందు ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశ్యములు దుర్గాహ్యములు. మొదటి భాగము ఉపక్రమణిక మాత్రమే. రెండవ భాగము చాల ప్రమాదకరమైనది. ఆంగ్ల దేశమునకును భారతదేశమునకును సామ్యము పనికిరాదు. బిల్లుప్రకారము పాకీస్తానుగూడ తమ హక్కులను గోల్పోవుట నా కంతమాత్రమును సమ్మతము కానేరదు.

కబుద్దికాగారు:— కలకత్తా పాకీస్తా సమైక్య యెట్టిది?

శ్రీమాన్ గారు:— ఉపన్యాసమధ్యమున నిట్టి అడ్డప్రశ్నలను వేయుటను శ్రీనివాసయ్యంగారు తీవ్రముగా ఖండించిరి.

రాకూర్ దాస్ భార్గవ

చమన్లాల్ గారి ప్రతిపాదనమును సమర్థించుచు దేశములో సమైక్యము చేయించదగినవా రందరు అత్యుచేయబడినందున యిప్పుడు తొందర యేమియులేదు. కాననసభలో నిది యామోదంపరదిన దేశీయులు దీని నామోదించరని రాకూర్ దాసు భార్గవగారు చెప్పిరి.

రంగయ్యర్

బిల్లు విచారణార్హమైనది కాదుగనుక దానిని అభిప్రాయమునకై ప్రకటించుట అవసరమనెనని సి. యస్. రంగయ్యర్ గారు చెప్పిరి.

ఆచార్య

ఆచార్యగారు సవరణను ప్రతిఘటించిరి.

అమరనాథ దత్తు

చమన్లాల్ గారిని సమర్థించుచు అభిప్రాయమునకై ప్రకటించుట అవసరమని అమరనాథ దత్తుగారు చెప్పిరి.

అంతట సభవారు ఫలాహారములకై లేచిరి.

ఫలాహారానంతర చర్చ

ఫలాహారానంతరము ఫజల్ రహిమతుల్లాగారు చమన్లాల్ గారి సవరణను ప్రతిఘటించుచు, కాలయాపనమునకై యీసవరణ ప్రతిపాదించబడినదని చెప్పిరి. మరియు, ఈ చట్టము బొంబాయి వర్తకుల కోరికపై తేబడినది. సెలెక్టకమిటీవారు యంతకాలము వినియోగించి బిల్లును విచారించిన తరువాత యిప్పుడు చమన్లాల్ గారు యిట్టిసవరణను దెప్పట యేమియు న్యాయము కాదని రహిమతుల్లాగారు చెప్పిరి.

కె. సి. రావు

చమన్లాల్ గారి ప్రతిపాదనమును ఖండించుచు కె. సి. రావు గారు యిట్లు చెప్పిరి:— కె. లె. కమిటీ

లో కార్మికులకు చాల అనుకూలములగు మార్పులు చేయబడెను. మొదటి బిల్లు చాల మారిపోయెను. సెలెక్టకమిటీవారు నివేదిక ప్రచురించి చాల కాలమైనది. కార్మిక ప్రతిష్ఠాపనలు గాని, పత్రికలు గాని బిల్లును ఖండించలేదు. ఇప్పుడు అభిప్రాయమునకై పంపుట అవసరము లేదు. చమన్లాల్ గారు కాలయాపనము చేయుటకై యీ ప్రతిపాదనము చేయుచున్నారు. అది సభవారిచే విచారించదగినది కాదు.

కాన్ గ్రేవ్

చమన్లాల్ గారి ప్రతిపాదనము నెదుర్చుచు నిట్లు చెప్పెను:— చమన్లాల్ గారి యుపన్యాసము వలన నిట్టి బిల్లును ఆమోదించుట యవసరమని తేలి పది. కార్మికులు రాజకీయప్రచారకులచేతలో బడకుండ నుండవలసినయెడల యిట్టిచట్ట మవసరము. 1925 సంవత్సరమునగూడ చమన్లాల్ గారు ఉపన్యసించుచు తాము కార్మికులసంఘములను బలపరచి దేశమంతట నొక్కసారిగా సమైక్యపెట్టెదమని బెదిరించి యుండెను. కావున నిది అవసరము.

నీలకంఠ దాసు

బిల్లును ప్రతిఘటించుచు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము రాజకీయోద్యమము నడంచుటయనియు బిల్లును సమగ్రముగా చర్చించినచో రాజకీయములను తెచ్చుచున్నామని యందురనియు సమైక్యవిషయమై పూర్తిగా చర్చించదలచినచో అధ్యక్షుడుగోర్తులో విచారించదగిన విషయములను చర్చించ వీలులేదను ననియు నీలకంఠదాసుగారు చెప్పిరి.

సర్ బి. య్. మైత్రా

చర్చకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు ప్రతిపక్షుల వాదములు నిస్సాధములనియు నిట్టి విపరీతచర్య నవలంబించుటకు వారు సరియగు. కారణములు చెప్పలేక పోయిననియు సెలెక్టకమిటీ నివేదికలో సంతకములు చేసినవారు మరల అభిప్రాయప్రకటన కోరలేదనియు 15, 16 క్లాసుల విషయమై సెలెక్టకమిటీలో చాలమంది అనుకూలముగా సుండిననియు మయిత్రాగారు చెప్పిరి.

సవరణ వీగిపోవుట

బిల్లు అభిప్రాయప్రకటనమునకై పంపవలె నని చమన్లాల్ గారి సవరణ వోటుకు పెట్టబడగా, 41 అనుకూలముగను 60 వ్యతిరేకముగను వోట్లనిచ్చుటచే సవరణ వీగిపోయెను.

అసలుతీర్మానము నెక్కుట

బిల్లును సభవారు చర్చించవలెనను ప్రభుత్వప్రతిపాదనము వోటుకు పెట్టబడగా 59 అనుకూలముగాను, 40 వ్యతిరేకముగాను వోటుచేసిరి. ప్రతిపాదన నెక్కును.

అంతట బిల్లులోని ప్రతిమరతునుగూర్చి చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. దివాను చమన్లాల్ గారు బిల్లులో డి- ఐటుములో "ఉద్యోగకానివాడు, పెట్టుబడిదారు కానివాడు జాయింటు ప్లాకు కంపెనీలో డైరెక్టురుకానివాడు, భూస్వామికానివాడు, అనుమాటలు చేర్చవలెనని కోరిరి.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు సవరణను బలపరుచుచు క్లాసులోని పదములలో తనకు తృప్తిలేదని చెప్పెను. సవరణపై కొంత చర్చ జరిగినతరువాత నది వోట్లు పుచ్చుకొనకయే సభవారిచే నిరాకరింపబడెను.

సభ మరల రేపు సమావేశమగును.

బెంగాలు శాసనసభ ముగిసినది

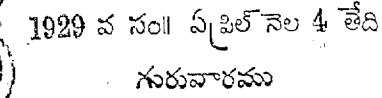
బడ్జెటుచర్చ ముగిసినది

కలకత్తా, ఏప్రిలు 3:—బెంగాలు శాసనసభ సేటివో ముగిసినది. బడ్జెటుచర్చ పూర్తయినది. గవర్నరు మెంటు వారికి రెండుసంవత్సరములలో మాత్రము కాంగ్రెసు పార్టీవల్ల అపజయము వాటిల్లినది. (శ్రీ ప్రె.)

బెంగుళూరులో వైబాముగారికి విందులు

మైసూరు దివానుగారొసంగిన వోటువిందు బెంగుళూరు, ఏప్రిలు 3:—మైసూరు దివానుగారగు దివాను మీర్జా యస్సాయిల్ గారు బెంగుళూరులో గత రాత్రి కాగ్ టవ్ హాసుతోటలో వైబాముగారికి గొప్పవిందుసంగిరి. సంగీత విద్యావిసోదములు జరిగినవి. వైబాముగారు నిరాడంబరముగా అతిథులందరితోడను కలసి మెలసి విహరించిరి. (అ. ప్రె.)

1-12-8 1-10-8

కొలదిగ నయినను నెరవేర్చుకొనుటకు మార్గము గనుపించదు. ఇంగ్లండునందు నయితము సమ్మె చట్టము నిర్బంధముగ నెంచబడుచున్నది. కాని అక్కడ ప్రజాభిప్రాయబల మధికముగ నుండుటచే, నిర్బంధములతీవ్రత కవకాశ ముండదు. హిందూ దేశము పరాధీనమగుటచే, కార్మికులకు గలుగు నిబ్బందులను ఉపశమింప జేయుటకయినను వీలుండదు. ఇంగ్లండునందు నను లేబరుపక్షము అధికారమునకు వచ్చుచో, సమ్మె చట్టమును తప్పక రద్దుజేయగలదు. హిందూదేశము నందు ప్రస్తుతస్థితిలో నిట్టి యవకాశము లేదు. ప్రేడు యూనియను చట్టమును ప్రజాభిప్రాయము నకు బంపవలయు నని, చమకాలాలుగారు కోరిన కోర్కె సహేతుక మయినది. సెలెక్టుకమిటీవారు గావించినమార్పులు, అభ్యాన్నముగ నున్నవి. వీటి కమిషనువారు కార్మిక సమస్యను గూర్చి విచారించ నున్నారు. వీరి నివేదికము వెలువడువరకు, నిట్టి చట్టమును దేవలసిన యవసర మేమాత్రము గను పించదు. ఇట్టి సందర్భములలో చమకాలాలగారి తీర్మానమును నిరాకరించినందులకు భారతశాసన సభవారి సభినందింపజాలము. ప్రేడు యూనియను కాంగ్రెసు సమావేశము కార్మికాభిప్రాయమును తెలుప దని, సర్ బి. మిత్రాగారు డెలుపుట విచిత్రము. కార్మికోద్యమము వృద్ధిజేంది, దానివలన మితిమీరిన చెడుగులు గలుగుచో, నిర్బంధచట్ట మునుగూర్చి యోచింపవచ్చును. అంతియ గాని, ప్రాథమికావస్థయందే, యిట్టి చట్టమును తలపెట్టుట పాడి గాజాలదు. కె. సి. రాయ, ఇబ్రహీం రహీం తుల్లా మున్నగు సభ్యులు, చట్టము విషయమై దూరదృష్టి జూపజాలకబోయిరి. బాంబాయి సమ్మె లను మనమునం దుంచుకొని, వీరు ముచ్చటించి యుండుట దురదృష్టము. బాంబాయిలో, యజమానుల లోపముగూడ గలదని, విదితమయినది. అట్టితరి కార్మికుల స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుట పాడి యగునా? ప్రజాభిప్రాయము, ప్రేడుయూనియను చట్టమునకు ప్రతికూలముగ నుండునని, కాన్ గ్రేవుగారు భయపడుచున్నారు. అందుచే ప్రజాభిప్రాయమును గైకొనవలదని వీరు గోరు టెంతవిచిత్రమో యూహింపవచ్చును. కార్మికసంఘములు రాజకీయనాయకులచే ప్రేరేపింపబడుచున్న వని వీరు నిందించుచున్నారు. కాని, హిందూదేశము నందు దాదాపుగ నన్నియుద్యమములును రాజకీయ నాయకులచే నడిపింపబడుట సహజము. కారణ మేమన, వివిధనాయకులును రాజకీయోద్యమము లందు ప్రవేశింపక తీరనిస్థితి గలదు. రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లభింపనిది, ఇతరవిధముల సభివృద్ధి గలుగదని స్పష్టమయినది. ఇంతియగాక, హిందూదేశమున కార్మికులలో పలువురు చదువు రానివారు. వీరిని సవ్యమార్గముల నడిపించుటకు విద్యాధికుల సహాయ మవసర మగుచున్నది. ఇంకను చాల కాలమువరకు ఇట్టి తోడ్పాటు సాగక తప్పదు. ఇంగ్లండులో నయితము, బ్రిటీషు లేబరుసంఘము లను, విద్యాధికులు నడుపుచున్నారు. కార్మికులు గాని, నాయకులు నాయకత్వము వహించుచున్నారు. ఇంగ్లండులోనే యిట్టి ఏర్పాటు అవసరమయినపుడు, హిందూదేశమునందు మరింత యవసరము గాదా? ఇంగ్లండులో కార్మికసంఘములు రాజకీయ వ్యవ

హారములలో పాల్గొనుచుండ, హిందూదేశమునందు వీనికి రాజకీయవాసన దగులగూడదని చెప్పటేలాకో దెలియకున్నది. కాన్గ్రేసు ప్రభుత్వము, రాజకీయోద్యమములకు కార్మికులు తోడ్పడకుండుటకై, ఇట్టి వాదము గావించుచున్నారు. కార్మికులు స్వరాజ్యముగూర్చి తలపోయకుండు జేయవలయునని వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రేమయూనియను చట్టము ఇందునిమిత్తమై ప్రవేశపెట్టబడెనని విదితమగుచున్నది. ఇట్టి నిర్బంధచట్టమువలన, కార్మికుల యనంతమై పెరుగును గాని తగ్గనరదు.

కథియవారు వాణిజ్యసమావేశము

కథియవారు వాణిజ్యసమావేశమును మోర్స్ మహారాజుగారు ప్రారంభించుట శుభచిహ్నము. సంస్థానాధీశులు ప్రజలపట్ల నానుభూతి జూపునపుడే, అభివృద్ధి గలుగును. ఈ సంగతిని మహారాజుగారు గ్రహించిరి. సంస్థానాధీశులును, ప్రజలును కలసి పాటుబడునపుడే, పునర్నిర్మాణము జరుగునని, మహారాజుగారు దెలిపిరి. సర్వప్రభావంకర పట్టాసీగారు, సమావేశతీర్మానములను బలపరచుట గమనింపదగిన విషయము. గాంధీ మహాత్ముడు ఈ సమావేశమునకు పంపిన సందేశము చాల ముఖ్యమయినది. వాణిజ్యమునందు గూడ ఔదార్యమున కవకాశము గలదని, నిరూపింపవలయునని కథియవారువర్తకులను మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. వాణిజ్యమునకుగూడ లాభము నెటుల నయినను సంపాదించవలయునను నాశయము మాత్రమే ముఖ్యముగాదు. స్వలాభము గడించుటతో పాటు, సర్వజనక్షేమమును పెంపొందించుటకు గూడ పాటుబడవలయును. ప్రజాపీడకరమగు వాణిజ్యము, అనర్థహేతు వగును. విదేశవస్తువ్యాపారము హానికరమని, గాంధీమహాత్ముడు సంతతము ఎచ్చరించుచున్నాడు. మహాత్ముని కోర్కెను గౌరవించి, కథియవారువర్తకులు విదేశవస్తువ్యాపారమును వదులుకొని, కర్షణ వ్యాపారమునకు బానుచో, దేశమునకు మహోపకారము గావింపగలుగుదురు. కత్తియవారువర్తకులు మిగిల సాహసము గలవారు. దూరదేశములకు నెడలి వాణిజ్యము నలుపుచుందురు. ఇట్టివారు, మహాత్ముని సందేశమును నిర్వహించుచో, విశేషప్రయత్నముతో బని లేకనే, విదేశవస్తుబహిష్కారము కొనసాగగలదు. దేశసౌభాగ్యము చేకూరగలదు.

జాతీయవారము

జాతీయవారము రాజోపు శనివారమునాడు ప్రారంభమై, పిమ్మటిశనివారమునాడు ముగియును. ఈవారమును రాష్ట్రమందంతటను జరుపవలయునని, బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రకటన గావించిరి. ఈవారము, కాంగ్రెసుసభ్యులను జేర్చుటకును, కాంగ్రెసునిధికి ధనము ప్రోగు చేయుటకును, వినియోగింపబడును. రాష్ట్రమందంతటను సభలు జరుగును. వంగరాష్ట్రముతోబాటు మిగిలిన రాష్ట్రములన్నియు జాతీయవాదమును జయప్రదముగ జరుపుటకు ప్రయత్నముల నలుపవలయును. జాతీయవారము జలియన్ వాలాబాగ్ విషాదసంఘటనమును జ్ఞప్తికి దెచ్చును. ఆనాడు, హిందూదేశముయొక్క నిస్సహాయస్థితి వెల్లడియయ్యెను. స్వాతంత్ర్యావశ్యకత గోచరమయ్యెను. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యావశ్యకత గోచరించెను. హిందూదేశము త్యాగభూమి యను ప్రతీతి సార్థక మయ్యెను. డయరు నేనాని గావించిన ఘోరపథ, నాగరికప్రపంచమును దిగ్భ్రమ జేసెను. ఇప్పటికిని డయరు నేనాని గావించిన చర్యలను సమర్థించుచు గ్రంథములు వెలువడుట ఇంగ్లండు కీర్తి కెంత భంగకరమో దెలుప నక్కరలేదు. ఈ విషయమును జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుకొనుటకు, జాతీయవార ముక్కరకు వచ్చును. ఈవారమునాడు, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై, దృఢప్రతిజ్ఞ గావించుటయే, ప్రజలకర్తవ్యము. ఆప్రతిజ్ఞను సఫలము గావింప గలిగినపుడే, జాతీయవారము సార్థకమగును. జలియన్ వాలాబాగ్ విరుల ఆత్మార్పణము, ఫలించును.

మద్రాసు గవర్నరు గోర్చెను ప్రభువుగారి స్థానమున, ఇండియా సహాయమంత్రి యగు విటరుటనుగారు మద్రాసు గవర్నరుగ నియమింపబడెదరని, మద్రాసుమెయిలు ప్రతికకు లండను విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. వీరు రానియెడల, ఫ్రెడ్రిక్కుస్టాన్లెగారు నియమింపబడెదరని, సూచింపబడినది. విటరుటనుగారు, హిందూదేశమున ఏదీయో రాష్ట్రమునకు గవర్నరుగ వచ్చెద రని వదంతులు చాలకాలమునుండియు ప్రబలియున్నవి. విటరుటనుగారు గడ్డకట్టిన కన్సర్వేటివు ప్రముఖులు. వీరికి హైందవాశయములపై సానుభూతి లేకుండుటయగాక, హిందూదేశవ్యవహారములను గ్రహించుటకు గూడ ఓపిక యున్నటుల దోచదు. పెక్కు పర్యాయములు వీరు నిజస్థితిని గ్రహింపనటుల బలికిరి. ఇటీవల గాంధీమహాత్ముని అరెస్టు జరుగనే లేదనిరి. పిమ్మట తమతత్వము సవరించుకొని, తెక్సికలు అరెస్టు జరిగెనని దెలిపిరి. ఇట్టివారు, మద్రాసు పరిపాలనము నెటుల గావించురో యూహింపవచ్చును. కాని, ప్రస్తుత స్థితిలో గవర్నరు లేనర యునను, ప్రజలకు చేయగల మేలు అల్పము. పరిపాలనావిధానము మారినంతవరకు, పాలకు లెవ్వరయినను ఫలిత మొక్కటే యగుచున్నది. ప్రజల పట్ల సానుభూతి జూపుచు, సామ్యప్రసంగముల గావించు చుండిన, ఇర్విను ప్రభువుగారి కాలములోనే తీవ్రనిర్బంధములు ప్రారంభ మగుటబట్టి, యీ విషయమును గ్రహింపవచ్చును.

మద్రాసు గవర్నరు

గోర్చెను ప్రభువుగారి స్థానమున, ఇండియా సహాయమంత్రి యగు విటరుటనుగారు మద్రాసు గవర్నరుగ నియమింపబడెదరని, మద్రాసుమెయిలు ప్రతికకు లండను విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. వీరు రానియెడల, ఫ్రెడ్రిక్కుస్టాన్లెగారు నియమింపబడెదరని, సూచింపబడినది. విటరుటనుగారు, హిందూదేశమున ఏదీయో రాష్ట్రమునకు గవర్నరుగ వచ్చెద రని వదంతులు చాలకాలమునుండియు ప్రబలియున్నవి. విటరుటనుగారు గడ్డకట్టిన కన్సర్వేటివు ప్రముఖులు. వీరికి హైందవాశయములపై సానుభూతి లేకుండుటయగాక, హిందూదేశవ్యవహారములను గ్రహించుటకు గూడ ఓపిక యున్నటుల దోచదు. పెక్కు పర్యాయములు వీరు నిజస్థితిని గ్రహింపనటుల బలికిరి. ఇటీవల గాంధీమహాత్ముని అరెస్టు జరుగనే లేదనిరి. పిమ్మట తమతత్వము సవరించుకొని, తెక్సికలు అరెస్టు జరిగెనని దెలిపిరి. ఇట్టివారు, మద్రాసు పరిపాలనము నెటుల గావించురో యూహింపవచ్చును. కాని, ప్రస్తుత స్థితిలో గవర్నరు లేనర యునను, ప్రజలకు చేయగల మేలు అల్పము. పరిపాలనావిధానము మారినంతవరకు, పాలకు లెవ్వరయినను ఫలిత మొక్కటే యగుచున్నది. ప్రజల పట్ల సానుభూతి జూపుచు, సామ్యప్రసంగముల గావించు చుండిన, ఇర్విను ప్రభువుగారి కాలములోనే తీవ్రనిర్బంధములు ప్రారంభ మగుటబట్టి, యీ విషయమును గ్రహింపవచ్చును.

సార్వభౌముని ఆరోగ్యము

సార్వభౌముని ఆరోగ్యము నానాటికి కుదుటబడుచున్నది. బాగ్నరునందు, నాతానరణ మనుకూలముగనున్నది. సూర్యరశ్మి సోకుచున్నది. సముద్రపుగాలి, నేడవీచుచున్నది. వీరు కొలది దూరము నడువగలుగుచున్నారు. మందులకన్నను, ప్రకృతియే చికిత్స త్వరితముగ గావింపగలదని, విదితమయినది. సార్వభౌములు త్వరలో పూర్ణస్వస్థత గాంచి, వారి విధులను నిర్వహించుటకు శక్తిని సంపాదించెదరని సమ్మతమవును.

దేశభక్త కొండవీటియ్యగారి ప్రకటన

మహాత్ముని ఆంధ్రదేశసంచారము

(స్వకీయవిలేఖరి) గుంటూరు

మహాత్ముడు బొంబాయినుండి 5 వ తేదీన బయలుదేరి 6 వ తేదీ సాయంత్రమునకు హైదరాబాదుకు చేరును. ఆనగరమున వారికి బాహుళ్యమున ఆహ్వానసంరంభములు జరుగుచున్నవి. బహిరంగసభలో మహాత్ములవారికి కానుక లిచ్చించిన వెనుక 7 వ తేదీ సాయంత్రము బెజవాడకు బయలుదేరుదురు. 8 వ తేదీ సోమవారమునకు వారుపవాసముజేసి యిక్కడలతో ప్రసంగించరు. హైదరాబాదు వారి సంచారకార్యక్రమములో జేర్చుటచేతను, కాలపరిమితిగూడ హెచ్చుచేయుట చేతను సంచారకార్యక్రమమునందు కొన్ని మార్పులు జేయవలసి వచ్చెను. హెచ్చుకాల మెవరికై నోసగబడెనో అట్టి దత్తముల వలముల నుండి విషయమేమియు దెలియకబోవుటచే ప్రస్తుతము సముద్రతీరపు మండలములు, చిత్తూరు విషయము మాత్రమే యాలోచింపబడును. ఆయన దత్తమండలపు కార్యక్రమముగూడ త్వరలో నిర్ధారణ యగుట యవసరము గనుక దత్త మండలములోని స్నేహితులు వారివారి మండలములోని కార్యక్రమమును వెంటనే నిర్ణయించుట యవసరమని మనవి జేయుచున్నాము. ప్రథమమున మనదేశమున కొనబడిన గడపుచాల స్వల్పమగుటచేతను, హెచ్చుగడపు యిచ్చినది మొన్ననే యగుటచేతను తుది కార్యక్రమము నిర్ధారణ జేయుటలో యీ యాలస్యమయినది. మండలము లన్నియు మహాత్ముల వారిని యాహ్వానించుటలోను, ప్రవ్యయ వసూలుజేయుటలోను చురుకుగ బనిజేయుచున్నవి.

దేశీయు లిట్టి యపూర్వాకాశమును గమనించి మహాత్ములవారి యాదేశమునకు తగినటుల జవాబిచ్చెదరని దలచెదను. మహాత్ముడు యంతవరకు సందర్శించిన రాష్ట్రము లెట్టి యభివృద్ధిగనుక ఉత్సాహముగను స్వాగత మిచ్చుటయందేగాక, ద్రవ్య మొసంగుటలో గూడ త్యాగము జూపెనో మనవారు జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలసి యున్నది. ఆంధ్రులు ఈ విషయమున నెవరికిని దీసిపారని యాశించుచున్నారు.

కొన్ని స్మృతులు

అచ్చటచ్చట మహాత్ములవారి సంచారములో సేకరింపబడిన ద్రవ్యమేమగునని ప్రశ్న లడుగబడుచున్నవి. వారే యిందు యిడియా ప్రతికలో యావిషయమును గూర్చి విపులముగ వ్రాసియున్నారు. వసుల్లో కొద్దిగాగనుమాత్రము లాలాటిగారి జ్ఞాపకనిధికి పోవుననియు తక్కినవంతయు, ఆంధ్రదేశములో ఖద్దరు వ్యాప్తికై వినియోగింపుడనియు దెల్పుచున్నారు. మహాత్ముల వారు కొద్దిభాగము ఆఖిలభారత తంత్రకారక కేంద్రసభకు వినియోగింపబడిన వెనుక మిగిలిన యిటులనే ఖద్దరుకై వినియోగింపబడును. ఆద్రవ్య మెటుల వ్యయము జేయబడినో అనుమానము బొంద నవసరమలేదు. అది ఖద్దరునకై వినియోగింపబడి తగిన తెక్సికలు,తనిఖీ ఏర్పాటుజేయబడును. అఖిలభారతతంత్రకారక సంఘము స్థాపించబడినప్పటినుండియు ఖద్దరు పూర్తిగావర్తక పంథామీదనే నడుపవలయునని యుద్దేశము. దానిపై చక్కని అవగాయిపేషాడ గలదు. గడపుటకు రిపార్టులు రిటరక్టులు బంపబడుచున్నవి. వాటియందు కోరిక యున్నవారు కేంద్రసంఘపు సాంవత్సరికపు రిపార్టులుగాని, రాష్ట్రసంఘపు రిపార్టులుగాని పరిశీలించిన పని అచట నెటుల జరుగుచున్నది దెలిసికొనగలరు.

ఇప్పుడు మహాత్ముల ప్రవ్యయమునకు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుసంతులుగారి సంతకములతో రసీదుపుస్తకము లిచ్చింపబడినవి. ప్రవ్యయిచ్చినవారి కారసీదు లివ్వబడును. దేశీయుల విషయమున వయతో గమనింతురు గాక.

గుంటూరు

నూతన కోర్టు భవనము

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 8 :—మొన్నటి దినమున యీచట్ట భవనములోని సినిమాతో మునిసిపల్ కోర్టును మాతనముగా జిల్లా కోర్టు ఆవరణలోకట్టిన భవనమునకు హాజరైనారు. ఆ సాయంత్రము 6 గంటలకు జిల్లా జడ్జిగారు హాజరై,

(స్వకీయ విలేఖరి)

పైమను కమిటీయొక్క ఆంతరంగికాలోచనలు

పైమను కమిటీవారికి లభించిన
పజాభిప్రాయసాక్ష్యముల పర్యవసానములను
చర్చించుచున్నాము

ధిల్లీ ఏప్రిలు 2:— ధిల్లీలో స్వదేశ సంస్థానాధిపతుల
సభామండలిముందు పైమను కమిటీవారు వారికి సహాయార్థ
మేర్పడిన కేంద్రప్రభుత్వసంఘ సభ్యులను రాష్ట్రీయశాసన సభ
లచే నియమింపబడిన సహాయోపసంఘ సభ్యులను సంప్ర
శించుచున్నారు. సుమారు మొత్తము 60 మంది
సభ్యులు సమావేశమై చర్చించుచున్నారు.

ఈనాడుగారి యవన్యాసము

భారతీయమో జనసామాన్యమునందు కలిగిన విద్యాభి
వృద్ధినిగూర్చి ప్రత్యేకవిచారణసభి పైమను కమిటీవారికి నిశ్చ
యించుటకై ఏర్పడిన హోదాను కమిటీయొక్క అధ్యక్షులగు హోదా
గుగారు సభలో నిట్లుచెప్పిరి:—దేశములో ప్రైవేటీ పాఠశాల
లు హెచ్చిననేగాని విద్యాప్రాశస్త్యము హెచ్చలేదు. పెంకండరి
పాఠశాలలో విద్యాభివృద్ధి హెచ్చుగానేయున్నదిగాని విద్యార్థు
లు ఉద్యోగములకును నాకరిలకును అందుచున్నారు. ఇది నిర
త్యాహుడనవలెను. కాశీజీల నిరువువూడ బాగుగానే యున్న
ది. కాని యువోగ్యాస్వేషము హెచ్చినది.

బాలికల విద్యాభివృద్ధికి చాలా అవకాశము అవసరము
గలదు. స్త్రీలకు ప్రత్యేక విద్యాలాల అవసరములేదు. బాలిక
విద్యాలాలలోనే బాలికలకు గూడ కొన్ని ప్రత్యేక వసతులు
నేర్పాటుచేయుట యుక్తము. నిమ్నశాత్రులలో విద్యాభివృద్ధి
కొంచెము కలిగినది. దానినే పెంపొందించదగును.

దేశాభివృద్ధికి వలయు విద్యాభివృద్ధి మొత్తము మీద
కలిగినది.

చర్చనీయాంశములు

పైమను కమిటీవారును సెంట్రలుకమిటీవారును రాష్ట్రీయ
కమిటీవారును కలిసి చర్చించెడు విషయము లేవో నిర్ధారణగా
తెలియలేదు. న్యాయవిచారణాధికారము న్యాయపరిపాలనాది
కారము ఒక్క పిలిచి ఉద్యోగికి యొసంగరాదనియు రెండు
అధికారములను ఇద్దరు వేర్వేరు ఉద్యోగులు చూయుచు
వలయుననియు బ్రజేంద్రులు మిత్రుగాను వాదించిరి.

వీరందరును కలిసి ఒకరితోనొకరు సంప్రతించకొన
వలయునేగాని యీసభలో తీర్మానములుపాదించుట కూడ
దీని పైమనుగారు నొక్కిచెప్పిరి. ఒకరాష్ట్రీయసహాయోపసంఘ
మునాగు రాష్ట్రీయపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యము పూర్తిగానొసంగ
వలయుననియు, అట్టి రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము రాబోవు
రాజ్యాంగవిధానములో ఏర్పడవలెననియు సభలో కోరెను.
అట్టివరములను కోరుట కీసభ ఏర్పాటుకాలేదనియు ఒండొరుల
ఆభిప్రాయము లనోన్యము గాని చిచ్చు చుచ్చుకొనుటకే
యీ సభ ఏర్పడినదనియు పైమనుగారు మందలించిరి.

లా- ఆర్డరు శాఖల పరిపాలనాధికారము ప్రజాయత్నము
చేయవలయు నని రాష్ట్రీయ సహాయసంఘములన్నియు వాదించు
చున్నవి. ఒక్క రాష్ట్రీయ సంఘము మాత్రమిందులకు వ్యతి
రేకముగా నున్నది.

ప్రతి రాష్ట్రీయ పరిపాలనమునకును రెండు శాసనసభ
లుండవలయు నను విషయమై తీవ్రాభిప్రాయ భేదము కలుగ
గలదు.

కోటింగు అర్హతలను గూర్చియు, ప్రత్యేక
నియోజకవర్గములను గూర్చియు చర్చయింకను ప్రారంభముకాలేదు.

తెలుటను గారి సూచనలు

పైమను కమిటీవారియొక్క ఆర్థిక విషయ నిర్ణయో
ద్యోగియగు తెలుటనుగా కి దిగువసూచనలను సభలో చెప్పిరి:—
రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారు ఏయే పరిపాలనాశాఖలయందు
శిస్తులు పన్నులు విధించుచున్నారో యేయేశిస్తు పన్నుల వసూ
ల్లను కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి యధికారము గలదో గమనించి
చూచినయెడల రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు చెందిన పరిపాలనా
శాఖలయందు కేంద్రప్రభుత్వమువారి శిస్తుల విధించి వసూలు
చేయుట కధికారమునంగి అట్టిశాఖలను కొన్నింటిని కేంద్రప్ర
భుత్వావధానమునకు సమర్పించవలెను.

సర్ బాక్సైదునుగారు తాము ప్రాగుచేసిన సాక్ష్యము
నంతన పరిశీలించి సింహాసనాధికరముగా రేపు సభలో నుపన్య
సించెను. (అ. వె.)

మదరాసువార్తలు

శ్రీహిందూరంగ భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—

ఈసభవారి యజమాన్యమున ఈనెల 7 తేదీని సాయంత్రం 4
గంటలకు శ్రీరంగం శివగోపాలస్వామివారు కైకేయీ
భరత సంవాదము అను హరికథను హిందూ ధియలాజికల్
హైస్కూలు హాలునందు చెప్పెదరు.

పచ్చయప్పకాలేజిస్కూలు లిటరరీ అసోసియేషను

ఈసంఘముయొక్క వార్షికోత్సవము బహుమానముల
పంపకము 5-4-29 తేది శుక్రవారం సాయంత్రం 4-30 గం
టలకు పచ్చయప్పహాలులో జరుగును. రెవెన్యూ డి. ఎస్. ఎం.
హూపర్ ఎం. పి. గారు ఆంగ్ల వాస్తవికసాహిత్యవనము గూర్చి
యుపన్యసించుదురు. ప్రొఫె. సి. టి. కినివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత
వహించుదురు.

కైస్తవప్రీతి హిందూమతములో చేర్చుకొనుట

మద్రాసు జనరలు ఆఫ్ఫిస్లో పూర్వము స్థలముగానుం
డిన కీ|| శే|| చాదగిరిగారి కొమార్తెయగు శ్రీమతి దేవీదేవిగా
రు(కైస్తవప్రీతి)గత ఆదివారమున మద్రాసు ఆర్యసమాజములచే
హిందూమతములో చేర్చుకొనుటకై, లండను నగరములో ఫిల్మ
వ్యాపారముచేయుచున్న వంగదేవియుడును హైందవుడును అగు
శ్రీయత్ రామగారిని యీమె వివాహమాడినది. భార్యభర్తలు
భయులును ఇంగ్లాండునకు బోయిరి. (శ్రీ వెను)

“మేళకర్త జన్యరాగవిధానము”:— ఈపేరుతో,

క్వీనుమేరీ కళాశాలలో సంగీతోపన్యాసకు లయిన, పి. సాయి
మూర్తి బిరే, బియల్. గారు రచించిన గ్రంథమును కృత్జ్ఞత
తో సందుకొంటిమి. దీనియందు, శంకటపాథ మేళకర్తల ఏ
ర్పాటు సుబోధకము గానింపబడినది. సంగీతజ్ఞులకు బడయు
గోరువారి కిష్టప్రకము మిగుల యుప నుగకరముగ నుండగలదు.
దీనివల ఎనిమిదిఅశాలు. వలయువారు “ఇండియన్ మ్యూసి
క్కు పబ్లిషింగుహౌసు, బార్లిటవును, మదరాసు,” అని వ్రాసిన
బడయగలరు.

తెలిగ్రాధు నోటీసు

భారతదేశములోని తంతివార్తలు కరాచీవరకును తంతి
మూలమున పంపబడుటకును అన్యుటనుండి ఆకాశ విమానముమీద
పోస్టుద్వారా ఇరాక్ పారెస్టిక్ ఈజిప్టు, గ్రేటుబ్రిటన్ దేశము
లకు పంపబడుటకును, అంగీకరింపబడును. ఇందుకు సాధారణ
తెలిగ్రాఫురేట్లతో గలిపి ఆకాశవిమానపోస్టుల రేట్లుగూడ యీ
క్రింది విధమున చెల్లించబడవలెను:—

ఇరాక్ దేశమునకు	అశాలు.	0-3-0
పారెస్టిక్, ఈజిప్టులకు		0-4-0
గ్రేటుబ్రిటన్ కు		0-6-0

హిందీ విద్యకు నూతన మార్గము

శ్రీయుత డబ్ల్యు. పి. ఇన్నేషియన్ గారిట్లు ప్రకటించు
చున్నారు—దక్షిణభారత హిందీ ప్రచారక సభవారు హిందీ
విద్యా ప్రచారమున కింతవరకు రెండు మార్గముల ననుసరించు
చున్నారు. (1) ఉపాధ్యాయులను తయారుచేసి వివిధ ప్రాంత
ములలో హిందీ విద్యాబోధనమునకు పీరిని నియమించుట.
(2) హిందీస్వబోధిని మున్నగుగ్రంథములను ప్రకటించుట.

ఇప్పుడు సభవారు హిందీవిద్యాప్రచారమునకు మరియొ
క మూడవమార్గమునుగూడ అనుసరింప ప్రారంభించియున్నా
రు. సభవారి మాసపత్రికయగు “హిందీప్రచారక్” పత్రికమా
లమున కలెస్సాండ్లెన్సు కోర్సు ప్రారంభింపబడినది. ఈసంవత్సర
ముయొక్క మొదటిరెండు సంచికలలో ఆంగ్ల భాష యుపయో
గింపబడినది. ఇకముందునుండి అరబిక్, తెలుగు, మళయాళము,
కన్నడము, యానాలుగు భాషలుగూడ ఉపయోగింపబడును.

హిందీయపాఠ్యాయునినుండి ప్రతిదినము విడుదల నే
ర్చుకొనుట కవకాశములేనివారును, స్వబోధిని గ్రంథముల సహా
యమున నేర్చుకొనుటకిష్టములేనివారును పైనికేవలపడిన మూడ
వపద్ధతులమున ఉత్తరప్రత్యుత్తరములద్వారా హిందీభాష
ను తీరుబడిగా నేర్చుకొనవచ్చును. పైయుద్దేశము కొనసాగుటకు
గాను హిందీప్రచారక్ పత్రికయొక్క సంవత్సరచందా రూ 2
మాత్రమే నిర్ణయింపబడినది.

విద్యాభివృద్ధి-ఉపాధ్యాయులు

[బీము సర్వీసు]

లండన్, ఏప్రిలు 2:—బాలిక పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయు
లును లండరాదనియు విద్యార్థియులను బాలిక పాఠశాలలందు
తరిఫీదు జేయరాదనియు లండను జాతీయోపాధ్యాయుల సంఘ
మువారు తీర్మానించిరి. బాలికలకు లంచ మిచ్చి వారిని అల్లరి
చేయకుండ జేయుచున్నారనియు, అంతియగాని వారికి ఘనా
శయములను నేర్పి క్రమశిక్షణములతో నుంచుట లేదనిరి.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము

ఈ సమాజపు 17-వ వార్షికోత్సవము 1929 సం॥ ఏప్రి
లు 5 తేది మొదలు మూడు దినములు పెరంబూరులోను, మద
రాసులోను జరుగును. పెరంబూరులో రాఘవాచారిపీఠ 19 నెం.
భవనమున రేపు సాయంత్రం 6 గంటలకు ప్రార్థనసభ జరుగు
ను. శనివారము సాయంత్రం 6 గంటలకు మదరాసులో
అజ్ఞాపిల్ల పీఠ 97 నెం॥ (మిద్దెమిన) బ్రహ్మసమాజపు పాఠ
శాలా భవనమున మహాసభ జరుగును. బార్నిస్ కోటా వేంకట
సుబ్బారావువారు అధ్యక్షత వహించెదరు. సంవత్సర రిపోర్టు
చదువబడును. వి. పి. రాజు బి. పి. గారు “మానవుని అము
ష్మిక జీవనము” అను విషయము నుపన్యసించెదరు. ప్రార్థన
తరగతివిద్యార్థులకు యోగ్యతాప్రశ్నములను బహుమానములను
ఇవ్వబడును. స్త్రీపురుషు లెల్లరు దయచేయ వ్రాధిరులు.

మునీశ్వరయ్య

4-4-29

కార్యదర్శి.

గృహలక్ష్మి

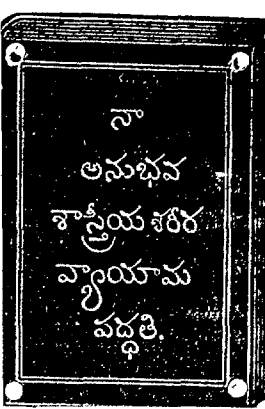
పోస్టుబాక్సు 752, ఎగ్మూరు, మదరాసు

ఈ ఏప్రిలునెల మొదటి తేదీని వెలువడిన రెండవసంపు
టము రెండవసంచిక సందుకొంటిమి. ముఖచిత్రముగు రూపఖని
సార్థక నామయై యొప్పుచున్నది. బర్మాను యువరాజు, యువ
రాణి, డాక్టరు మిసీ. డి. ఎం. నయివారు, శ్రీమతి డాడిబా
మెహతా అను స్కూలు ఏకవర్గ పటములు గలవు. వైశిజీషై
నుండు చిత్రము గూడ మారి నది. దీనిలో
28 వ్యాసములును 160 పేజీలును గలవు. సంగీతమునుగూర్చిన
వ్యాసమును విఖ్యాత ఆంగ్ల బాలగాయకులగు శర్మసోదరులు
వ్రాసిరి. మాతా శిశుసంరక్షణము భగవంతుడు, శబరి (నాటక
ము కేంపులడ్డిగగగ) గోపూజ, శిశువుల నమనవ్యాధిమున్నగు
వ్యాసములను మరె పుష్కలపద్యములునుగూడ నిందుగలవు సా
లుచందా నాలుగురూపాయలు.

ఉచితము. ఉచితము.

అందఱకు నుచితముగా బంపబడును 106.

ఈ గ్రంథమునందు
శరీరవ్యాధియు విషయ
ములు పూర్తిగాచర్చింపబ
డినవి. ఇందునాయొక్క
యు, నాశిఖ్యులయొక్క
యు, పెక్కుపద్ధతులను
నూచించుచూపటము
లుగూడ కలవు. దీనిని స
మగ్రముగ పఠించితేని
నావ్యాధియు పద్ధతి
మీకు బాగుగా బోధపడ

గలదు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జదివిన మాత్రమున నూతనో
త్సాహమును శరీరవ్యాధియమాసక్తియు కలిగి తీరును. తపాలా
ఖర్చుకు మాత్రము రు. 0-2-0 రెండశాలు పంపితేని యీ
గ్రంథము వెంటనే పంపబడును. దీని, మిజీవయాత్రయందు ని
స్సంగీయముగ మార్పు గలిగితిరును. ఈసమయము పోగొట్టుకొ
నకుడి. ఈవిషయము మీచిత్తమునందుండగనే లేఖను వ్రాయు
డు. దీనిని జదివి ఆయురారోగ్యబలముల ననుభవించుదుగాక
ప్రొఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు, అఖిల భారతీయ శరీర
వ్యాధియమమార్గదర్శి, పోస్టు బసవకోగుడి, భెంగురూరు సిటి.

మీరటునందలి నిర్బంధములు

ఇంకొకవత్సమువరకు జెయిలులో నుండ ఉత్తరువు

“స్వార్క్” సంపాదకుడు

దేశాయిగారికి జామీను నిరాకరించుట

ప్రాసిక్యూషనువారు సిద్ధముగ లేరు

ఇంక కొంతకాలము జెయిలునందుంచుట

మీరటు, ఏప్రిలు ౩:—కమ్యూనిస్టు కుట్రకేసుసందర్భమున అరెస్టుకావడము ముద్రాయి బంధువులు మిత్రులు అనేకమంది నేడు విచారణ జరుగునను తలంపుతో కోర్టును వచ్చి యుండిరి. కాని మేజిస్ట్రేటుగారు జెయిలునకు పోయి, అచ్చటనే ముద్రాయిలను ఇంకొకవత్సము దినములపాటు జెయిలులో నుండవలెనని ఉత్తరువు లొసంగి వచ్చుటచే ఆశాభంగము కలిగెను. ప్రాసిక్యూషను తరపువారు వారికి దొరకిన కాగితములన్నింటిని యింకను పూర్తిగ పరిశీలననందున యీ వాయిదా నోటిమాటగా మేజిస్ట్రేటుగారిని కోరిరనియు, వారు వెంటనే ఉత్తరువొసంగి రనియు తెలియుచున్నది. జామీను దరఖాస్తు లేమయిన నున్నచో నేడందుకొని రేపు విచారించునని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు తెలిపిరి.

కొందరు ముద్రాయిల తరపున జామీనుదరఖాస్తు దాఖలుచేయవలసినదివాను చమన్లాలుగారు యింకను యీ ఉత్తరువేరలేదు. ముద్రాయి పూర్ణచంద్రజోషిగారి తరపున పండిత స్వామిలాలు శర్మగారు, అడ్వకేటు జామీనుదరఖాస్తును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఇడిగారియెదుట దాఖలుచేసిరి. లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారికి నోటీసు ఒసంగబడెను. రేపు 12 గ. యీ దరఖాస్తు విచారించబడును.

బొంబాయిలోని యంగు లిబరేటరు పత్రికాసంపాదకులగు హెచ్. డి. రాజాగారు తమ కార్యాలయము వెనుకనున్న గొంపోయిన టైపురైటరు, చందాదారుల పట్టిక వాపసుకేయమని నేడు కోర్టులో కోరగ, వాటితో పనిముగిసినపిదప రేపు వాపసుచేయబడునని పోలీసువారు తెలిపిరి.

ఈ కేసును వేరొక కేంద్రస్థానమునకును మార్చవలెనని ముద్రాయి లండన్తరపున, లక్ష్మీ లాయరుగారు మోహనలాలు శాస్త్రిగారు దరఖాస్తు పెట్టుటకు వలయు సేర్కాటులు చేయుచున్నారు. జోషిగారు డాంజిగారి సతిని తోడ్కొని డిల్లీ నుండి వచ్చిరి. డాంజిగారి సతి జెయిలులోనున్న భర్తను నేడు చూచెను.

దేశాయిగారి జామీనుదరఖాస్తు

ముద్రాయి దేశాయిగారి తరపున జామీను దరఖాస్తును బొంబాయి అడ్వకేటు టి. పి. తల్వరిగారు నేడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట (వారియింట్లో) మధ్యాహ్నము ౧. 1-15 దాఖలుజేయగా మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణజేసిరి. ఆసమయమున ఐ. బి. సేనుగారు (కలకత్తా వారిష్టరు), ప్యామిలాలు శర్మగారు, మరొకొందరు మీరటునకి ర్లుండిరి. ప్రాసిక్యూషనుతరపున లాంగు ఫర్డు జేమ్సు, మిత్తరు, కైరతునాడిగారు ప్రతిపక్షముగ వాదించిరి. నలుగురైనందుకు ప్రేక్షకులుగూడ నుండిరి.

తల్వరిగారు కోర్టువా రీదరకాస్తును విచారించుట కంగీకరించినందులకు సంతసము తెల్పుచు దేశాయిగారినిగూర్చి వినరముగ కొన్ని విషయములు తెలిపిరి. కోర్టువారు యీ కేసు నందు రాజకీయాభిప్రాయములగూర్చి పట్టించు జేయరాదనిరి. దేశాయిగారు 1921 బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునందు పట్టుము సాంది సోపాలజయందు ఎం. ఎ. పరీక్ష నిచ్చిరి. సాంఘికశాస్త్రమును పాట్రీకు గిడ్డిను అనువారింద వదువుకొనిరి. గిడ్డినుగారు దేశాయిగారి స్వభావమును, శ్రద్ధను, జ్ఞానమును మెచ్చుకొని యోగ్యతాపత్రముల నొసంగియుండిరి. తరువాత దేశాయిగారు జాపానువకు వైరులను ఆపకేటరుగ బోయి, ఇంగ్లాండుకు పోయి అచట పత్రికారచనకృషి జేసిరి. అచ్చట లాంగుబరీంద్రజో కార్మిక నాయకుల పరిచయము కలుగజేసికొనిరి. ఇంగ్లాండు కార్మికపక్షము నెరుగుదురు. అటుండియే ఇండియాలోని పత్రికలకు యితరదేశముల పత్రికలకు వ్యాసముల వ్రాయుచుండిరి. వారు దౌర్జన్యమునగాని, రాజద్రోహమునగాని, కమ్యూనిజముగాని బోధచేయలేదు; అట్టి సంస్థతో సంబంధము లేదు.

121 ఏ సెక్షను ప్రకారము విడింపదగ్గ నేరమును వారు చేయలేదు. 1927 సం॥ తిరిగి ఇండియాకు వచ్చినప్పటినుండియు

ముద్రాయి బొంబాయి క్రానికలు, నేషనలు హెరాల్డువంటి జాతీయ పత్రికలలో పనిచేయుచుండెను. ఎన్నడుగూడ నాతడు కార్మిక తగవులను పెంచుటకు తోడ్పడలేదు. ప్రభుత్వమును పడగొట్టు నన్నదని భయపడుచున్న కార్మిక కృషివగుల సంఘమునందుగాని, కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనలు సంస్థయందుగాని, చివర కేదైన కార్మికసంస్థయందుగాని అతడు సభ్యుడు కాడు. కార్మికల యిబ్బందులను చక్కని తెలివైన పద్ధతితో ప్రపంచమునకు బోధచేయుట మాత్రము అతడు చేయుచున్నాడు. ఆతనియందు నేర మారోపించిన ప్రా సి క్ య ష ను వారిపై రు జు పు చే య వ ల స న బాధ్యత గ ల డు .

ముద్రాయి స్వార్క్ అను తనపత్రికద్వారా కార్మికల యిబ్బందులగూర్చి తెలుపుచుండెను. కార్మికల పరిస్థితులు యింకను బాగుచేయవలెనని మదరాసు పీక్సీ నోట్సు, కలకత్తా నోట్సువంటి పత్రికలుగూడ తెలుపుచున్నవి. ఆయుధములే ముట్టరాదనియు ఒకప్పుడు లాఠీలుగూడ నిషేధింపబడునట్టి దేశములో ఆయుధసహితమున తిరుగుబాటు ముద్రాయి యత్నించెననుట అసంభవము. పత్రికలలో వ్రాయువాడుగనకు అనేక విషయములగూర్చి గ్రంథములు పరిశీలించుట యచరము. గ్రంథములు సేకరించినంతమాత్రమున అందున్న విషయము లనుసరించే ననిగాని బోధచేసే వనిగాని భావింపరాదు. కావున ముద్రాయిని వెంటనే జామీనుపై విడువవలెను. అని తల్వరిగారునుడిపిరి.

ప్రతికూలవాదము

లాంగు ఫర్డు జే ము న గారు ప్ర తి క్ష ల ము గ వా డి ం చు చు ఇ ం డి య లో మా స్కా పరిపాలన తెచ్చిపెట్టుటకు ముద్రాయి కుట్రపన్నుచున్నట్లు తెలుపు సాక్ష్యము చాలగలదనిరి. 497 సెక్షను ప్రకారము మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్రాయిజామీ నంగీకరింపవచ్చును. కాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యీ కేసునకు అనుచుతించుటయే దీనికి తగు కారణము గలదనియు, వారు బాగుగ యోచించిరనియు తెలుప గలదు. ముద్రాయి స్వార్క్ (అగ్ని కుసుక) యను పత్రిక స్థాపించెను. ఈపత్రిక స్థాపించుటయే కుట్రకు సంబంధించిన నేరము. ఇందు జోగ్గేకరుమిరాజుకరు (యితర ముద్రాయిలు) గార్ల బొమ్మలు ప్రచురించెను. కమ్యూనిస్టు ఆదర్శములు బోధించు జాటిస్గిగారి వ్యాసము, “లెనినుగారు చచ్చినను వారియతము చావలేదు” అనువ్యాసములు, బొంబాయి రక్తప్రవాహము మున్నగు వ్యాసములు బ్రాడ్లీ, స్పాన్సెట్, జి. అధికారి, మున్నగు యితరముద్రాయిలు వ్రాసినవ్యాసములు ప్రకటింపబడెను. లెనిను, మార్క్సిగార్ల అభిప్రాయములను ఆదర్శములను ప్రచారముచేయుటకే యీపత్రిక యుద్దేశింపబడినదిగాన ముద్రాయి లెనిను, కమ్యూనిస్టుసంస్థల అనుచరుడని తెలియగలదని జేమ్సుగారు వాదించి, స్వార్క్ పత్రికలను కోర్టు వారి కొసంగిరి.

తల్వరిగారు బదులుచెప్పుచు స్వార్క్ లో ప్రకటింపబడిన బొమ్మలు బొంబాయి కార్పొరేషను ఎన్నికలందు అభ్యర్థులుగ నిలచిన జోగ్గేకరుమున్నగువారలనియు, మోటారు ప్రమాదముల, కల్తరు చావులబొమ్మలువేయుటకన్న అభ్యర్థుల బొమ్మలువేయుట తెలివైనపత్రికాసంపాదకుని లక్షణమనియు, బొంబాయి రక్తప్రవాహమునవ్యాసము అచటి హిందూమహమ్మదీయ సంఘర్షణమునకు సంబంధించినదనియు, ముద్రాయి గౌరవనీయుడను, విద్యావంతుడును గుణవంతుడునగుటచే జామీను ఒసంగవలెననియు కోరిరి.

జామీను నిరాకరింపబడుట

మేజిస్ట్రేటుగారు కొద్దినిమిషము లాలోచించి జామీను నిరాకరించుచు యిట్లు తీర్పుజేసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కేసున కనుమతించుటయే గొప్పసాక్ష్యము కాకపోయినను వారీ కేసును గూర్చి బాగుగయోచించిరనుటకు ప్రబలనిదర్శనము. స్వార్క్ సంపాది వ్యాసము ముద్రాయి కమ్యూనిస్టు ప్రచారకుడని స్పష్టపరచుచున్నది. కావున ముద్రాయిని జామీనుపై విడువజాలవనిరి. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

* * * *

ముద్రాయిల స్థితి

పటేలుగారి సూచన-మీరటులో ఆలోచనలు మీరటు, ఏప్రిలు ౩:—ఎసంఖ్య అధ్యక్షులకు పటేలుగారు ప్రభావతూణి నిర్వహించు సూచన యిచ్చుట అధికారేతరులకు సంతసము కలిగెను. కేసునకు సంబంధించిన అధికారులు, ఉద్యోగులు యీ వార్త తెల్పియ్యకే పెను, ప్రాసిక్యూషను

వారు తాము జప్తుచేసిన కాగితములను పరిశీలించుట యింకను పూర్తికాలేదు. పటేలుగారి నిర్ణయము వారిపని కడ్డు వచ్చెను. కై డిలండును సాఖ్యముగ లేరు. ఆరుగురు యింకను ప్రత్యేక గదులలోనే యుంచబడిరి. ఆగదుల తలుపులు యెప్పుడు తీసేయుండును. దీపముల యేర్పాటులేదు. ఇతరులు సామాన్యపు చొరిబండిపాటు కై డిలతోబాటు బారకాసులో పడియున్నార. భోజనవిషయమున ముద్రాయిలు స్వయముగ తెప్పించుకొనుటకు అనుజ్ఞనిచ్చిరి. కాని డిఫెన్సుతరపునావలన్ని అంగీకరింపబడలేదు. సేవాసంఘమువారు ముద్రాయిలకు పండ్లు మున్నగునవి సంగి తగునహాయము జేయుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

* * * *
కార్మికులు నిరసనము తెల్పుట
జి. ఐ. పి. కై ల్యే పరేలు కర్మాగారము కార్మికులు 5000 మందిలో 2000 మంది నేడు సమ్మెగట్టి తమసంఘాధ్యక్షులగు జాబువాల్కగారిని అరెస్టుజేసినందుకు నిరసనము తెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

ఆఫసురాజ్య మెవరి వశమగును?

అమానుల్లాగారు- బాచ్చాసాహూ- నాదిర్ ఖాను- ఎవరు రాజగుదురు?

పెహావరు, ఏప్రిలు ౩:—అమానుల్లాగారి నైనికనివాసులు దినదినాభివృద్ధిచందుచున్నవి. కాబూలులోనున్న బాచ్చాసాహూగారు యుద్ధసన్నాహములను చురుకుగా చేయుచున్నారు. కాబూలునకు 20 మైళ్లదూరములో అమానుల్లాగారి పటాలములనెదుర్కొనుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. బాచ్చాసాహూగారి పటాలములలో చేరుటకు 4 వేల సిన్హారిలు బయలుదేరి వెళ్లి నారు.

కాబూలు లో నున్న ప్రజలు అమానుల్లాగారి కంటె నాదిరుఖానుగారే తమకు ప్రభువగుట శ్రేయమని తలంచుచున్నారు.

సర్దార్ ఆలీ అహమ్మదుబాక్ గారు అరెస్టు చేయబడిరనియు వారికి అమానుల్లాగారు మరణ దండన విధించినట్లును పెహావరులో వార్తలు ప్రబలినవి. అహమ్మదుబాక్ గారు జలాలాబాదులో సిన్హారిల తిరుగుబాటు జరిగినపుడు ప్రోహముగా వర్తించిరి.

కాని, నిజము తెలిసికొనుటకై దర్యావు చేయగా సర్దార్ గారు క్వెట్టలో నున్నారనియు కంధహారమునకు పొవుటకు సురించి ఆలోచించుచున్నారనియు తెలిసినది. బహుశా రేపు కాంధహారమునకు వెళ్లెదరు. (ఫ్రీ ప్రె.)

నైమను కమిషను నెహ్రూగారి

అభిప్రాయ నివేదిక

రాబోవు జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీ యెదుట

నెహ్రూగారు సాక్ష్యమిచ్చెదరు.

బొంబాయి ఏప్రిలు ౩:—నైమను కమిటీవారికి సహాయకమైన కేంద్ర సహాయ సంఘమువారు నైమను కమిటీవారి యెదుట నివేదించుటకు తమ రిపోర్టును తయారుచేయుచున్నారనుట, గత డిసెంబరునెలలో ఆలహాబాదునకు జరిగిన జాతీయ మితవాన సభలో సర్ నెహ్రూగారు సెటిల్మెంటుగా రొసంగిన యువవ్యాసములో సూచించబడిన రాజ్యాంగవిధానము ననుసరించి యీ రిపోర్టు తయారు చేయబడునని తెలియుచున్నది. ఈ రిపోర్టును తేజబహదురు సప్తాగారు తయారు చేయుచున్నారు. రాబోవు జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీవారితో సంప్రతించుటకై భారత దేశమునండి వెడలు రాయబారవర్గమునందు నెహ్రూగారుండుటకు సమ్మతిరచెద రని ఇండియను జెయిల్ మెయిలు పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. (అ. ప్రె.)

మాధ్యమ రసాయనము

నర్వైవైత్యములకు సంబంధి వంటిది. గర్భిణీ స్త్రీలకు చాల మంచిది. నోట నీరుగుట, వికారము, గుండెలో మంట, తల తిరుగుట, ఇత్యాది గుణములను బోగొట్టును. వెల బుడ్డి 18 1-8-0
6 ఆర్డర్ రసాయనశాల, * కృ., (కృష్ణ)

భారతదేశీయ తంత్రకారక సంఘసభ

నిన్న 3 వ తేదీని సభ్యత్వంలో ఉద్యోగగృహమున జరిగినది

విదేశీవస్తుబహిష్కరణము నమలులో తెట్టుటచే భద్ర రుబట్టులు చాల మెచ్చుగా విక్రయమగుచున్నవి గాన భద్ర రుబట్టులను విస్తారముగా నేయించుటకు ఆవశ్యకము కలిగినది. ఈ విషయమునుగూర్చి ఆలోచించుటకే యీసభ జరిగినది. మోర్టిస్ నుండి గాంధీ మహాత్మునిను, డిల్లీ నుండి శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారునుగూడ నిన్న ఉదయమునను వచ్చి సభలో పాల్గొనిరి. కొన్నిగంటలసేపు ఆలోచనలు జరిగినవి. పర్యవసానము తేలలేదు. నేడు (4 వ తేది) మరల సభ జరుగును. (శ్రీ ప్రెస్.)

సాందర్భ హత్యకేసు

ముద్దోయిల యింట్లను యింకొకసారి సోదాచూచుట లాహోరు, ఏప్రిల్ 2:— పోలీసు అసిస్టెంటు సూపర్ టెంటు సాందర్భగారిని, జమాను సమనుసంగిగానిని హత్యగా వింటిన సంవత్సరమున ఆరెస్టుగావించబడిన వీరేంద్ర అను విద్యార్థి యు మరొకొందరు యువకులును యింకను పోలీసువారి స్వాధీనమునందే యున్నారు. వీరేంద్రుడు ప్రతాప పత్రికాధిపులను మహాపిక్వెస్టగారి కుమారులు. వీరేంద్రుని చేతికి సంకల్పకేసియే యింటికివెచ్చి వెళ్ళికి చురికొన్ని పన్నువులను, బట్టలను రెండుదైసికల్లు పోలీసువారు తీసికొనిపోయిరి. రెక్కైన కొడుకులగురువులకు యిట్లుండి కలుగుచున్నదని తండ్రి యెంత కోరినను దైసికల్లు నాపడుచేయలేదు. చిర కేళుడు వాపసుకేసిరి. ఇతరవస్తువు లిచ్చు చేరు. (ఆ ప్రె.)

పోలీసు ఉద్యోగుల హత్య

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 3:—నాయకు బ్యానుసింగ్, ము సగరం అను ఇరువురు పోలీసు ఉద్యోగులు ధోల్ పూరు సంస్థానమునందు చంపబడిరి. 28 వ తేది రాత్రి వీరు చాంచురు నది ప్రాంతమునందున్న బర్పూర్ గ్రామమున బసచేసిరి. ఆర్థరాత్రివేళ కొంతమంది ఆయుధములతో గ్రామము ప్రవేశించి ఇరివురు పోలీసు ఉద్యోగులను గుడిసె ప్రవేశించి కుపాపలను కాల్చిరి. పోలీసువారు నిద్రమాడ లేనకయే మరణించిరి. వీరు రువురు ఆప్రాంతపు బండిపోటు దొంగలను పట్టుకొన ప్రయత్నించుచుండిరి. హంతకులు బండిపోటు దొంగలని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వెల్లూరు మునిసిపాలిటీ భవనముపై జాతీయపతాకము నెలకొల్పుట

వెల్లూరు, ఏప్రిల్ 1:—నిన్న సాయంకాలము 3 గం॥కు వెల్లూరు మునిసిపలు సంఘపు ఆవసర సభ సమావేశపరబడెను. మునిసిపాలిటీ భవనముపై జాతీయ పతాకమును నెలకొల్పు డాగరు వరదరాజులునాయకుగారిని కోరనలయు నని తీర్మానింపబడెను. కోరిక ననుసరించి వరదరాజులునాయకు గారు జాతీయ పతాకమును నెలకొల్పిరి. వెల్లూరు మునిసిపాలిటీ వారిని అభినందించుచు ఇతర మునిసిపాలిటీలుగూడ ఇట్లు చేయవలయునని డాగరు నాయకుగారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

కృతినమర్చుకోల్పవాహ్వనపత్రిక

ఆర్యమహాశయులారా!

స్వస్తిశ్రీ విభవ సంకీర్ణ ఫాల్గున బ ౧౨ శనివారము (6-4-29) నంద్యాల మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు ప్రధానాంధ్ర పండిత కావ్యశ్రీ మద్దులపల్లి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి (కవి తా సామ్రాజ్యసభ్యుడు) గారిచే రచింపబడిన సత్యనారాయణ మాహాత్మ్యము అనుకృతిని పరాత్పరుండగు శ్రీమత్సత్యనారాయణస్వామికి సమర్పణము (అంకితము), బాలకొండ నాటకశాలా భవనమున నెల్లూరు మహారాజానారికాలేజి పండితులు అధీనన తిక్కన, వీరుదాంతిలు నగు బ్రహ్మశ్రీ దుర్గా సుబ్రహ్మణ్యశర్మ గారియశ్రీకృతక్రింద జరిగించుటకు దైర్ఘ్యచే నిశ్చయింపబడినది. భాషాభిమానులను బండితులను విచ్చేసి సంకల్పితకార్యమును జయప్రదముగ నెఱవేర్చి య మృణానందింపఁ జేయఁ బ్రార్థింతులు.

గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. ఎం. ఎల్. సి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

భిషగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు

లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆక్షేపకరచస్తుత లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని, విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహారమునైనను శీర్ణీకరించి, గాలి నీళ్ల స్వభావము నూరుటలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొనలు ముసలివారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడినెము, దస్య, గూరలు, శీతలముచే కాళ్ళలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కల యందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణ కాలచుండు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గూఢరచును. శ్రీలు ప్రసవించిననాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను 2-3 రుచలపాపలలో నచులి మ్రింగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, నెనము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులగు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపాసపత్రమును చూడుడు. 300 మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపాపులోపలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0. 12 సీసాలు రు 2-13-0. 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం

మెదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడు దుర్బలములను గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచితాణువ రక్షవృద్ధి కలుగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్వరమునను మృదుచుగ్రుత్వము నిచ్చును. పాడను పాడను వుత్సాహము నింపును. బలహీనతైన శ్రీలకు నెత్తివడుకు (నెత్తి నోరు చాలా మెత్తగా వుండుటలను) మాట్లాడను నడువను కానిపిల్లలకు సంజీవివంటిది. 6 బోన్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుభర్షలు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేయూనియను

బి. శివరావుగారికి జవాబు

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేయూనియను ప్రాతఃభ్యుత్థుని జి. కృష్ణమూర్తిగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. బి. శివరావుగారు యీ రైల్వేయూనియనునుగూర్చి గావించిన ప్రకటనలు నాకాశ్చర్యమును కల్పించుచున్నవి. ఈయూనియనునకు ప్రతికూలముగ మరి యొక యూనియనును ఎస్. వి. అయ్యరుగారి నాయకత్వమున నెలకొల్పుటకు ఇదిచరకు శివరావుగారు గావించిన సహాయము నకై సమాధానమును దెలుపుచు యీయూనియను కార్యవిర్వాహకులపై ఆసత్యపు నిందలను మోపుచున్నారు. ఈయూనియను గత 10 ఏండ్ల నుండి యు ఖాడ సక్రమాందోళన పద్ధతుల నేయవలంబించుచున్నది. అట్టి తటేని శివరావుగారు యీ యూనియను మనోగ్రంథకు బోవుచున్నదని యెట్లు చెప్పగలిగిరో తెలియకున్నది. గత వంతున రము ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు యీ యూనియను ఆధ్యక్షులుగనుండిరి. అయ్యంగారి రాజకీయాభిప్రాయము తెలులున్నును యీ యూనియనువారికి రస్వాసోవియటు పద్ధతులయం దిష్టము గలదని చెప్పుట వ్యాయముకాదు. ఇప్పు డీయూనియనునకు వి. వి. గిరిగా రధ్యక్షులుగ నున్నారు.

నిజమున ప్రేడ్ యూనియను పద్ధతులపైనే యీ యూనియను నడుపబడుచున్నదని నేను విన్నవించుచున్నాను. శివరావు, ఎస్. వి. అయ్యరుగార్ల నిరాధారప్రకటనములను నమ్మవలదని ప్రజలను కోరుచున్నాను. ఈయూనియను జాతి, మత, వర్ణభేదములేక కేవలము ప్రేడ్ యూనియను పద్ధతులపైనే ఆధారపడియున్నది.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. ఏ. నెం 52/1929 వి. సి. నెం 74/1927

పిటీషనర్లు:—1 పట్టెం గురప్ప కుమారుడు, వీరేశం. 62 ఏండ్లు.

2. మొదటి పిటీషనరు కుమారుడు, అయ్యన్న, 27 ఏండ్లు. వద్దసాలికులు, మోడుకూరు, తెనాలి తాలూకా.

కొంటరు పిటీషనర్లు:—పట్టెం గురువులు మరి కొందరు

1920 సం॥ గ్రావిన్వి యల్ ఇన్ సాల్వెంసీ, ఆప్ట 5 లోని 41, 27 షెక్సుల ననుసరించి పైన నుడహరింపబడిన పిటీషనర్లు తమను యిన్ సాల్వెంట్లుగా తీర్మానించుటకు ప్రార్థించుచు ఒక అర్జీని దాఖల్ చేసుకొని యున్నారు. సదరు పిటీషను విచారణ నిమిత్తం, 25-4-29 తేదికి వాయిదా వేయడమైనదని యిందుమూలముగా తెలుపడమైనది.

సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టు } యం. వి. హయగ్రీవరావు, బాపట్ల, 1-4-29 } అడివనల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

పండిత మాళవ్యాగారి

దక్షిణదేశపర్యటన కార్యక్రమము

ధర్మి, ఏప్రిల్ 3:— పండిత. మదనమోహన మాళవ్య గారు ఏప్రిల్ మే నెలలలో దక్షిణ హిందూస్థానమున పర్యటన మొనర్చెదరు. వారి పర్యటన కార్యక్రమము ఈదిగువ ప్రకటింపబడినది:—

- ఏప్రిల్ 18 ఆకోల (ఏప్రిల్ 20, 21, వ తేదెలలో ఆకోల చుహాళ జరుగును.)
- 25 నాగపూరు.
- 30 హైదరాబాదు.
- మే 1 మద్రాసు.
- 4 కల్లికోట (హిందుచుహాళకు అధ్యక్షత వహించెదరు.)

దక్షిణమున తిరువాన్కూరు, కోచ్చిను, కన్యాకుమారి, రామేశ్వరం, సింహళము, తిరువనాపల్లి, మంభకోణం, ఉడక మండలము, మైసూరు నగరములందు పర్యటనమొనర్చి మే 27 వ తేది బొంబాయిలో జరుగు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ కును వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

తపాలా నోటీసు

కరాచినుండి లండనుకు ఆకాశవిమానముద్వారా పంపబడు పార్సెల్సు యీ క్రిందినాటున దేశములకు మాత్రమే పంపబడుటకు అంగీకరింపబడును:—ఇరాక్, పాక్స్తాన్, ఈజిప్టు యునైటెడ్ కింగ్ డం, ఈ దేశములకు దాఖి యితర ప్రదేశములకు పంపబడుటకు జూబులు మాత్రమే అంగీకరింపబడును. కాని, యీ జూబులు విమానముద్వారా బాస్రా, అల్జిరా, ట్రెన్స్ అల్ జిబ్రల్టర్, లండను నగరములవరకు మాత్రమే బోవును, అప్పటినుండి యూరపు, అమెరికా, మున్నగు ప్రదేశములకు సాధారణ పోస్టుద్వారా మాత్రమే పంపబడును.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. ఏ. నెం 56/1929 వి. సి. నెం 68/1927

పిటీషనర్లు:—గోనుగుంట్ల రామస్వామి కుమారుడు కోదండం, వయస్సు 50 వత్సరములు, వైశ్యకులు, వర్తకుడు, కనుపర్తి, ఒంగోలు తాలూకా.

ప్రతివాదులు:— నారెళ్ల, సుబ్బయ్య, మరి కొందరు.

1920 సం॥ ఆప్ట 5 లోని 41, 27 షెక్సుల ననుసరించి పైన నుడహరింపబడిన పిటీషనరు తనను యిన్ సాల్వెంట్లుగా తీర్మానించ మని కోరుచు ఒక అర్జీని దాఖల్ చేసియున్నారు. సదరు అర్జీ విచారణ నిమిత్తం 25-4-29 తేదికి వాయిదా వేయడమైనదని యిందు మూలముగా తెలుపడమైనది.

సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టు } యం. వి. హయగ్రీవరావు, బాపట్ల, 1-4-29 } అడివనల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

విదేశవార్తలు

రాజుగారి ఆరోగ్యము

బ్రిటిషు ఆఫీసులు వైరెస్

రుగ్వీ, ఏప్రిలు 2:—రాజుగారికి విద్ర బాగా పట్టి వది, నేటి యుద్ధమున ప్రాంతకాలముదే లేచిరి. ప్రాంతకాల భోజనమైన పిదప క్రయిగ్వులు భవనమున ఆవరణయందు నడచిరి. తూర్పు గాలి నలిగా వీచినను ఎండ గాయుచున్నది.

లండన్-కరాచీ వైమానిక

ప్రయాణము

బ్రిటిషు ఆఫీసులు వైరెస్

రుగ్వీ, ఏప్రిల్ 2:—సర్ క్యాన్యూలుహోరు విలియమ సేనాని గ్రేకు ప్రధానామాత్యునితో విందు గడిచిరి. సేను ఆల గ్లాండియాకు బోయెదరు.

సామ్రాజ్య వైమానిక పంచమ వార్షికోత్సవము

(బ్రిటిషు ఆఫీసులు వైరెస్)

రుగ్వీ, ఏప్రిలు 2:—సామ్రాజ్య వైమానికపంచమ వార్షికోత్సవము నిన్న దివ్యముగ జరిగెను. 100000 ప్రయాణికులు పయనము జేసిరి. డబ్బిచ్చి హాయిని ప్రయాణికులకు ప్రమాద మేదియు లేదు. నాలుగుసంవత్సరములనుండి ఎవరికి అపాయము గలుగలేదు.

ముస్సోలినీగారు

నిర్బంధములు

(బీము సర్వీస్)

లండన్, ఏప్రిలు 2:—ప్యాసిజమును ఆందరును అంగీకరించినచో తాను ప్రవేశపెట్టిన నిర్బంధములను తీసివేసెదనని ముస్సోలినీగారు డెలుపగా దానితో తృప్తిజెందువారము గా మనియు ప్యాసిజమును పూర్తిగ నెత్తివేయవలె ననియు, ఇటలీలో సోషలిస్టు పత్రిక ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

ప్రాపంచిక న్యాయస్థానము -

అమెరికా

(బీము సర్వీస్)

లండన్, ఏప్రిలు 2:—యునైటెడ్ స్టేటువారు ప్రాపంచిక న్యాయస్థానములో జేర్చుటకు కొన్ని షరతులను, మి నహాయింపులను ఉంచితిరనలెనని నెహురు హిరంబూకాసకాగా రనిరి. యూరపుజాతులన్నియు అమెరికా యన్న మత్సరపడు చున్నవనిరి. “ఎయూఎల్ఎను” నాకా విచారణలో మద్దతాన విషేషమును గూర్చి వారియన్న ప్రతిహతభావములను అన్నిటిని విచారణసందర్భమున వెడలగ క్షేపద రనిరి.

మెక్సికో విప్లవము

విప్లవకారుల విజయము

న్యూయార్కు, ఏప్రిలు 2:—ఎస్కొలనుదగ్గర విప్లవకారులు ఖండవిజయక్షిప్తిని చేపట్టిరి. 400 ఫెడరలు సేనలు హతమైనవి. 1500 బందీలైరి. విప్లవకారులవిమానములు నిరభ్యంతరముగ సాగుచున్నది.

THE QUILON BANK Ltd.,

(స్థాపితము 1919 నెం॥)

ప్రధానకార్యాలయము క్వీలన్ బ్యాంకు, కాయంకుల, తిరువనంతపురం, కొచ్చి, మద్రాసు.

ఈ దిగ్విరేట్ల చొప్పున డిపాజిట్లు గైకొనబడును.

ఫిక్స్డ్	6 నెలలు	నూటికి	నెలలనకు	రు 5
12				6 1/2
24				6 1/2
36				7%

వడ్డీ ఆరు నెలల కొకతూరి యివ్వబడును

సేవింగ్స్ బ్యాంకు దినవారి బాలన్సుమీద నూటికి రు 5 చొ॥ వడ్డీ యివ్వబడును రు 5 లీక దానికి కొన్నింటలు అయిపుంజులెను.

కరెంట్లు, డిమాండ్ డిపాజిట్లు—నెం॥ నూటికి రు 3.

C. P. MATTHEN, Managing Director.

సర్ చార్లస్ మక్లియోడు

విదేశవస్త్రబహిష్కరణము

అసహాయోద్యమమును ఖండించుట

(బీము సర్వీస్)

లండన్, ఏప్రిలు 1:—ఇండియాపరిస్థితులను విమర్శించుచు త్వరలో నర్తకము ఆభివృద్ధి సాంధ్యనుచు విదేశీయుల పట్ల ద్వేషబుద్ధితో ఇండియాలో విదేశవస్త్రదహనము గావించుట పాడిగాదని ఇండియా జాతీయ బ్యాంకు సాధారణసభలో లండన్ సగరమున అధ్యక్షులగు సర్ చార్లస్ మక్లియోడుగారు ఆశీర్వాదించిరి. మరల సహాయనిరాకరణోద్యమమును తలపెట్టుట, హాజిబిల్లును ఆపాదించవలెననుట అనుచిత మనిరి. కాని భారతీయులలో వివేకులున్నారనియు ప్రభుత్వమువారు మాస్కోవారి డబ్బుతీని వారిమాటలనువిని ప్రవర్తించువారిని శిక్షించుచున్నందులకు సంతోషించుచున్నామనిరి. రిజర్వుబ్యాంకు విషయమై ప్రస్తుతము ఆలోచించుట సవనరమనియు రిజర్వుబ్యాంకు పనులను ప్రస్తుతమందున్న బ్యాంకులు నిర్వహించుచున్నవనియు, భారతీయులకు కావలసిన డబ్బును సప్లయచేయుచున్నారనిరి.

యుద్ధములు మాడనని స్వతంత్ర కార్మికపక్షము వారు తీర్మానించిరి.

ఆప్తనుపరిస్థితులు

(బీము సర్వీస్)

లండన్, ఏప్రిలు 2:—అమానుల్లాగారు ఆప్తను వ్యవహారములను చక్కబరచ జాలనిచో పెరిషియా ఆప్తను చిక్కులలో జోక్యము గలుగజేసికొనవచ్చునని చికాగో క్రిబ్బాస్టు పత్రిక డెలుపుచున్నది. రషియాలోగూడ కొంతకథ జరుగుచున్నదట. పియా సున్నీ తగవులు ముదిరి కొట్టుటలోనికి దిగనున్నవి. ఈ సందర్భమును అసకాశముగ గొని జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు రషియా సేనలను బ్రిటిషుసరిహద్దులో కేంద్రీకరణము చేయ నాలోచించుచున్నారట. పెరిషియా వీధిలో కలియుటకు సిద్ధముగ నున్నదట.

ట్రాట్స్కి గారు కాకాష్టాంటునోపిలులో హోటెలు నుండి మకాము నెత్తివేసిరి. వేరే ఇల్లును దీసికొనిరి.

50 వేల పౌనులకు చెప్పునిచ్చెడి కోట్లకొద్దము నేమి లండన్ నాకాశయములో మాలిని చేసికొనుచున్నాను. వీరి నచ్చినపుడు పోవునపుడు వీరితో జెప్పదకదా?

సోవియటు రషియా 100,000 పౌనుల విలువగల ప్రతి విల్లుల యంత్రాలయమును డిల్లహాలో నున్న స్టాటు సోదరులనుండి కొనుగోలు.

చాంబలైగుగారును ముస్సోలినీగారును ఆంతరంగిక స్నేహముతో మాట్లాడిరి. ఉభయుల దేశమునకు సంబంధించిన రాజకీయములను గూర్చి ఏకాభిప్రాయమును వెలిబుచ్చిరి.

చీనాపరిస్థితులు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిలు 2:—దొంగలు తింగివు బట్టుకొని అందున్న లండన్ మత్ప్రచారకుని భవనమును తగులబెట్టిరట. హ్యుంకోకు 20 మైళ్ల మారములో నున్న వ్యాంగ్చి ను ప్రభుత్వసేనలు పట్టుకొనెను. హ్యుంకోమీదగు పీ లేగుచు న్నారు. యుద్ధ నౌకలు శత్రుసానములను ముట్టడించుచున్నవి. యాంగ్ పీనది వైపుగ బోవుచున్న వూహరులను అరికట్టుటకు హ్యుంకోకు బోవుచున్నారట.

ట్రాన్సు జార్జియా పార్లమెంటును నిందువై భవనము తో అగ్నిహోరాజు తేరచెను.

స్వతంత్ర కార్మికపక్ష సభ భారతదేశము

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 2:—స్వతంత్ర కార్మికపక్ష సభలో మంగళవారము ఇండియాలో నిర్బంధములను ఖండించిరి. భారతీయులకు స్వయంనిర్ణయాధికారము గల్గుటకు పూనికతో పనిచేయవలెనని సంకల్పించుకొనిరి. మరల మ్యాక్స్ మిగారి నేతమ సంఘమున కధ్యక్షునిగ ఎన్నికొనిరి. ఇది నాలవసారి.

ఇరాక్ లో నున్న బ్రిటిషు వైమానికశయమును హాలండు విమానము లుచయోగించుకొనుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారింగీకరించిరి.

మోటారుబుడిలో ప్రసవించుట

బ్యాత్ (మెయిలు):—బ్యాత్ లో మోటారు బండిలో ఒక యామె ప్రసవించి ఆడపిల్లను గనెను. ఈ సంగతిని జ్ఞయి వరు కనిపెట్టి రిలే కేణము మాతాశిశువులను వైద్యాలయమునకు ఒక్క పట్టున గొంపోయెను.

జలాంతర్గాములలో ప్రమాదములేకుండ జేయుటకు అమెరికనులు త్రొత్తసాధనములను గనిపెట్టిరి. మనిషి మనిషిపోవుటకు అనకాశ ముండదట.

లండన్ లోనున్న ఇండియను ట్రేడు కమిషనరు లిం జ్యేగారు ఇండియా ప్రభుత్వ వాణిజ్య శాఖయందు ఆరునెలలు సంయుక్తకార్యవర్గిగ నియమించబడుటచే ఆయనస్థానే సాతి సమితి ఆర్థిక సంఘమునకు ఎస్. ఎస్. గుప్తాగారిని నియమించిరి.

మొంతు జరిగినంత

కో ఆయిల్. పెండ్లుకలను శాశ్వతముగా మొలచుకుండ తొలగించును. రు 3-0-0. ఒక నెలనరకు రు 2.0-0 మాత్రం. ధన్యంత్రాలయం నాయునివల్లి, నేటపాలెంపొట్టు.

నూతనవైద్యగ్రంథములు	
బీష్టదీగుణపంచభాషి	రూ. 1-0-0
ఆనందార్యచికిత్స	0-8-0
ఆంధ్రయజుర్వేద్యరహస్యం	0-8-0
తెలుగుమొడికల్పాంధుబుక్కు	0-4-0
కుటుంబచికిత్సాదర్శనం	0-4-0
హిస్టురీ ఆఫ్ మెడిసిన్	
డాక్టర్. కె. బి. శర్మ, పొలమూరు	
అమెరికన్ మెడిసిన్, పబ్లిషింగ్ హౌస్	

భారత శాసనసభాధ్యక్షుని ప్రకటన

ప్రజాసంరక్షక చట్టము తాత్కాలికముగా నాపు చేయబడుట

ప్రేజ్ డిస్ట్రీక్టును బిల్లును జాతీయవాదులు తీవ్రముగా ఖండించుట

డిప్టీ, ఏప్రిల్ 2:—ఈజ్ఞురు సెలవులైనతరువాత సేదుభారత శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. లాబీలలో శాసనసభ్యులు హిందూ మహాసభా తీర్మానములనుగరించెను, ముస్లిమ్ సమితి మహాసభా తీర్మానములనుగూర్చియు గుసగుసలాడుకొనుచుండిరి. దాదాపు 12 గురు సభ్యులు జంటలు గట్టి వెడలిపోవుట చే సభలో చాలమంది సభ్యులు తగ్గిపోయిరి. కాంగ్రెసుపట్టి కలో ప్రజాసంరక్షక చట్టమునుగూర్చి చర్చించబడు నను విషయమును, వచ్చే సమావేశమునరకు దానిపై చర్చను ఆపుజేయవలెనని జోగయ్యగారి ప్రతిపాదనను రెప్పు మరె యేమియు విషయములు లేకుండెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

కలసత్ గిడ్డిగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు కల్కిన్సెను మొచ్చుగా దేశములో అమ్మబడుటలేదనియు, ఈ సమస్యను సంపూర్ణముగా ప్రభుత్వమువారు విచారించెదరనియు ఈ విషయమై కమిటీల సేర్వీరుచు విషయమై రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు కోరబడెననియు, ఆ ప్రభుత్వముల ప్రత్యుత్తరము లందగానే ఓపికపడునండి యాపదములను తయారు చేయుట అమ్మించుట మొదలగు ప్రశ్నలన్నియు విచారించబడుననియు బాజ్ పాయిగారు ప్రకటించిరి.

అనుబంధప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు జాక్సలో గాతి జాల్మలోగాని కాస్త్రప్రజలు కమిటీ యేర్పరుపబడునని బాజ్ పాయిగారు ఆశించిరి.

రాయల్ మిలిటరీ కళాశాలలో చేర్చుకొనుట

ఆంగ్లో హైందవ యువకులకు ఆకారసంపద యున్నగాని లాచెస్సు మెమోరియలు మిలిటరీ పాఠశాలలోనికి ప్రవేశముకలుగుట లేదనియు అధ్యక్షుడు జాతిభేదములుగలిగి పక్షపాతమును వహించు చున్నారనియు కల్పలు గిడ్డిగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు పాఠశాలలో నూటికి 30 మంది ఆంగ్లోహైందవులై యున్నారనియు, కళాశాలాధ్యక్షుని పరిపాలనము ప్రజల కసంతృప్తిగలిగించిన సంగతి ప్రభుత్వమువారికి తెలియరావలెననియు యిట్టి ఆకారమున్న కమరులనల తాము వానినిగూర్చి విచారించదలవలెదనియు ఆర్మీ కార్యదర్శిగారు చెప్పిరి.

నియోగి: భారతీయులు పాఠశాలలో చేర్చుకొనబడుచున్నారా?

యంగ:—పాఠశాల విరోధియులగును, ఆంగ్లో హైందవులకు యేర్పడియున్నది.

నియోగి:—ఆంగ్లో హైందవులుగూడ భారతీయులను విషయమునైనా నేనుకొనుచుంటిని.

మీరటు ఖైదీలు

మీరటు ఖైదీలవిషయమై హాంమెంబరుగా రిట్లుచెప్పిరి:— మీరటు ఖైదీలు మా డవతరగతి పెట్టెలలో తీసికొనిరాబడిరో కోజుకు దారిబత్తెమనకై యెంతయువ్యవధికో పైకప్పులేనిగదులలో 48 మంది ఖయిదీలు లంచబడిరో విచారించి ఫలితమును సభవారికి తెలియజేయగలము. ఖయిదీలు చల్లగానుండినట్టియు మంచిగాలి వచ్చుగదులలో నుంచబడిరి. కొందరు ఒంటి కొట్టలో నుండిరిగాని చీకటిగదులలో నుంచబడలేదు. విచారణలో ఖయిదీలకంతభత్తమియబడునో అంతభత్తమే వారి కీయబడెను. కాని బంధువులుగాని, స్నేహితులుగాని పంపు ఆహారముగూడ వారికి యివ్వబడుచుండెను. చాలమందిఖైదీలు ప్రేమయోనియనులలో సంబంధముకలవారే. ప్రభుత్వవాదులుగా లాంగ్ పార్టు జేమ్సుగారు 60 బంగారు మొహూరిలను మిత్తరుగారు 5 మొహూరిలను నియోగింపబడిరి. ఈ విషయములు ప్రభుత్వమువారికి తెలిసినవి. ఇంకా విషయములను విచారించి తెలుపుదును.

ప్రేజ్ కౌన్సిలు ఆర్థిక చట్టము ఆమోదించబడుట

ఆర్థికచట్టమును సూర్యకుండ ప్రేజ్ కౌన్సిలు సభ ఆమోదించెనని సభాకార్యదర్శి ప్రకటించెను. స్వరాజ్యవాదులు 'సిస్ట, సిస్ట, అని కేకులేసిరి.

కోస్తావ్యాపార చట్టము

కోస్తావ్యాపార చట్టమును గురించి సెలెక్టుకమిటీవారు చేసిన నివేదికను హాజీగారు ప్రవేశపెట్టగా సభికులు సంతోషమును ప్రకటించిరి.

ప్రజాసంరక్షక చట్టము-అధ్యక్షుని ప్రకటన

సెలెక్టుకమిటీవారిచే సంస్కరింపబడిన ప్రజాసంరక్షక చట్టమునుగూర్చి చర్చ ప్రారంభించవలసినదని కోరుటకు పూర్వము కష్టములనుగూర్చి నాఅభిప్రాయములను చెప్పనలసియున్నది. ఈ కష్టములు సభవారికిగూడ తోచియే యుండవలెను. ఇదివరకు మనము సమావేశమైనప్పటినుండియు ప్రజాసంరక్షక చట్టమునుగూర్చి శాసనసభలో సభానాయకుడు గావించిన యువన్యాసములను ప్రభుత్వమువారిచే 31 గురిమీదపెట్టిన కేసులను మిక్కిలి జాగ్రూకతతో విచారించుచుంటిని. ఈ విచారణకు ఫలితముగా యీ బిల్లు యొక్కయు, ఈ కేసుయొక్కయు మూలనూత్రము లొక్కటే యని నేను కనుగొనగలిగితిని. మొదటిదానిలో ప్రతిపాదకుడు ఈ క్రింది విషయములనుగూర్చి ఈ సభను కోరుచున్నాడు. రెండవదానిలో ప్రభుత్వమువారు న్యాయాధిపతిని జూరిని కోరుచున్నారు. (1) ప్రస్తుత సాంఘిక ఆర్థిక వ్యవస్థను నాశము చేయుటకై దౌర్జన్యము నుపయోగించవలెనని చెప్పే ప్రచారకసంఘము (కమ్యూనిస్టు ఇంటర్ నేషనల్) గలదా? (2) 1920-21 సంవత్సరములో ఆ ప్రచారకసంఘము భారత దేశములో నొక కాఖను పెట్టి, వారి యభిప్రాయములను ప్రచారము జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నదా? (3) మొదటి విదేశీయ కమ్యూనిస్టు ప్రచారకుడగు కాంబెల్ గారును (1925-26) అతడు వెడలిపోయిన తరువాత యిద్దరు ఆంగ్ల కమ్యూనిస్టులను యిచ్చటికివచ్చి ప్రచారము జేయుచుండిరా?

ఈ పై విషయములను కోర్టువారును, శాసన సభవారును పరిష్కరించవలెనని కోరబడుచున్నారు. కోర్టులో విచారణయందున్న విషయమును గూర్చి సభ్యులు చర్చించరాదని సభానిబంధనలు ప్రతిషేధించు సంగతి సభ్యుల కందరకును తెల్లమే. కోర్టులో విచారణయందున్న విషయమునుగూర్చి సభ్యుని నోరు మెదల్చునివ్వరాదని స్టాండింగ్ ఆర్డరు 20 తెలుపుచున్నది. కావున మీరటులో విచారించబడుచున్న కేసు విషయమై సభ్యులు ముచ్చటించకుండ విషయమును చర్చించుట పిలవనాయని తేల్చవలెను. విచారణ జరుగుచున్న విషయములనుగూర్చి సభ్యులు తెల్పుకుండ చర్చ జరుగుటకు వీలులేదని నేనభిప్రాయపడుచున్నాను. బిల్లులో నిమిడియున్న సూత్రములను, కేసులోని విషయమును ఒక్కటే యనియు, వానిని తెల్పుటయే సంబద్ధభావణ మనియు, యితరవిషయములను దెల్పుట అసంబద్ధమగుననియు నాయభిప్రాయము. ఇట్టి పరిస్థితులలో విచారణయొక్కములనుగూర్చి సభ్యులు ముచ్చటించునప్పుడు మాటిమాటికి నేను అడ్డుపడి అవి చర్చనీయములు కావని తెల్పువలసి యుండును. చర్చ జరుగుటకు వీలుండదు. ఆ విషయములను అచ్చటచ్చట సభ్యులు తెల్పుటకు నేనభ్యంతరము చెప్పదలచను. కాని యీవిషయమునుగూర్చి ముచ్చటించునప్పుడు అప్పుడప్పుడుగాక, మొదటినుండియు చివరవరకు ఆవిషయములనే తెల్పవలసియుండును. మరియు బిల్లును అంగీకరించితిమేని కేసును నిమిడియున్న ప్రధానసూత్రముల సంగీకరించినవారమగుదుము. బిల్లును నిరాకరించితిమేని, ఆ ముఖ్యసూత్రములను నిరాకరించినవారమగుదుము. ఈ రెండుపక్షములయందును ప్రభుత్వమువారికో, ముద్దాయిలకో నష్టములేదగును. కావున యీసమయమున బిల్లును ప్రతిపాదించుట కొప్పుకొనుట ధర్మమని నాకు తోచుటలేదు. సభవాదను యాయభిప్రాయములనే గలిగియున్నారనియు నేను తలచును. ప్రస్తుతము యేరూలింగును యిక్కడ నేను నూచించిన కష్టములను విచారించవలెనని నేను ప్రభుత్వమువారికి సలహానిచ్చుచున్నాను. విచారణ జరిగినదాక బిల్లును వారు ఆపియుంచవలెను. కాని ప్రస్తుత సమయమున బిల్లు ఆమోదించబడుట ముఖ్యమని వారు తలచుచో మీరటుకేసుల సుపసంహరించుకొని బిల్లునుగూర్చి సర్పించవలెను. (జాతీయవాదుల పార్టీ ము. ది నాన్ చుమల్ లాల్ గారు : వినుడు; వినుడు.) ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకు కొంత వ్యవధి కావలెనుగాన యిచ్చటికి ప్రేజ్ డిస్ట్రీక్టు బిల్లును చర్చించవలెనని కోరుచున్నాను.

ఎమిగ్రేషను (వలస) స్థాయిసంఘము

ఎమిగ్రేషను స్థాయిసంఘములో సలహానిచ్చుటకు 16 గురిని యేర్పరుపవలెనని బాజ్ పాయిగారు ప్రతిపాదించిరి.

కే. రాయగారి ప్రతిఘటన

ఇట్టి సంఘములోనుండుట గౌరవప్రదము కాదనియు, స్వల్పవిషయములో సంఘమువారి సలహానడిగి, పెద్ద సమస్యలలో వారిని ప్రభుత్వమువారు గుటులేదనియు, హాట్ టన్ యుం

గుకమిటీ నివేదికవిషయమును, కుబ్జన్ ఒడంబడికవిషయము అట్లే అయ్యెననియు రాయగారు చెప్పిరి. భారతీయులకు స్వల్పహక్కులను మాత్రమే నిర్ణయించుటగాక, వలసపోవువారి యెడల వర్తింపవలసిన పద్ధతయంతయు మారవలెనని వారుచెప్పిరి. మరియు ఎన్నిక బాజ్ పాయిగారు చెప్పినవిషయముననుండరాదనియు, సభయే స్వయముగా నెన్నుకొనుట యుండవలెననియు వారు చెప్పిరి.

మోతీలాల్ గారు రాయగారి వాదములను సమర్థించిరి.

బాజ్ పాయిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిన తరువాత రాయగారి ప్రతిపాదన సభవారిచే నిరాకరింపబడెను. 45 ప్రతిపూలముగాను 41 అనుకూలముగాను వోటుచేసిరి.

కోడ్ల కమిటీ

కోడ్లకమిటీలో నుండుటకు 12 సభ్యుల నెన్నుకొనవలెనని ఆర్. యజ్. మైత్రాగారు ప్రతిపాదించిరి. తీవ్రచర్చ జరిగినతరువాత మైత్రాగారి ప్రతిపాదన ఓడిపోయెను. 46 అనుకూలముగాను, 47 ప్రతికూలముగాను వోటుచేసిరి. జయకర్ గారు తల్లస్థులుగా నుండిరి.

వ్యవసాయ పరిశోధకసంఘము

వ్యవసాయ పరిశోధనమునకు సభవారినుండి యిద్దరు సభ్యుల నెన్నుకొనవలెనని బాజ్ పాయిగారు ప్రతిపాదించిరి. ఎన్నిక ఏప్రిల్ 5 తారీఖున జరుగునని అధ్యక్షుడు నిర్ణయించెను.

ఆఫ్ ను సింహాసన

మెవరికి స్థిరపడును?

అమానుల్లాగారు బాచ్చాసాకూగారు

యిద్దరే ప్రతిఘటించును.

నాదిరుఖానుగారు మధ్యస్థ రిత్తము వహించిరి

డిప్టీ, ఏప్రిల్ 2:—అమానుల్లాగారి పటాలములు కాబూలుపై దండెత్తుటకు కాంధహారమునుండి బయలుదేరి కలాతీ ఘోష్టాయనరకును వెళ్లినవి. మహారు 7 వేల పైనికబలము కలదట. బాచ్చాసాకూగారి పటాలములకన్న అమానుల్లాగారి పటాలములు మొచ్చుగా నున్నమాత్రమున ప్రయోజనము లేదు. ఆగ్ధనుదేశములోని వేర్వేరు తెగలయొక్క అభిమానసహాయము లేవత్తుముపై వుండునో దానినిబట్టి ఆపత్తుము యొక్క విజయము నిర్ణయమగును.

వేర్వేరు తెగలవారికి సమాధానము చేపూర్చుటకును, ఆయా తెగలయొక్క యభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకును నాదిరుఖానుగారును ఆయన సోదరులను యత్నించుచున్నారు. అమానుల్లాగారి విజయముగాని బాచ్చాసాకూగారి విజయముగాని నిర్ణయమగును. కాని ఖోష్టలకును, ఖూగియానులకును, పిన్వారీలకును జలాలాబాదులో కలసాములు పొసగియుండుట వల్ల నాదిరుఖానుగారి మధ్యస్థ రిత్తము కొనసాగుటలేదు.

కాంధహారములో ప్రాచీనపద్ధతులు పునరుద్ధరణము

వైట్టా, ఏప్రిల్ 2:—కాంధహారములో క్రొత్త మస్తీలును కాతీలును నియమింపబడిరి. కొరు యికుండియు మరియు ప్రకారమును న్యాయసభలో తీర్పుచెప్పెదరు. నవీనపద్ధతినీ వ్రాయబడిన వైజామునామాప్రకారము తీర్పులు చెప్పరు. గడ్డములు గొరిగించుకొనుట నిషేధింపబడినది.

షియాలకును సున్నీలకును పోట్లాటులు

సెనాపరు, ఏప్రిల్ 2:—షియాలును సున్నీలును కలహించుచున్నారు. కైబరకునునుండి 10 వేల అక్రీడీలు వెళ్లి 200 షియాలును బండిలుగా గొంపోయిరి. ముల్లాసామోయి గారు ఒక పెద్ద మహాసభ సమావేశపరచిరి. వార్తలు నిశ్చయముగా తెలియలేదు. (ప్రే. చె.)

రోజాఫష్టు లేహ్యము 3361

మలబ్ధమును హొందులలో శ్రేష్టముయినది. కాశ నిరేవనమును చక్కగా గొరిగించును. రుచికరముయినది. శర్యము లేదు. 15 ఈకి డబ్బి రూ. 0-10-0.

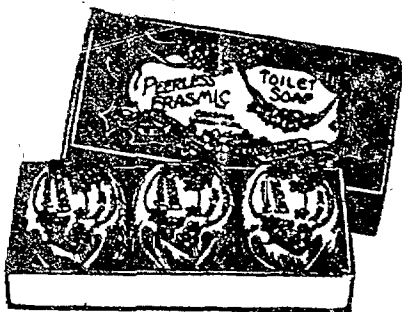
క్షయారిష్టు లేహ్యము 4

దగ్ధ, ఉబ్బసము, కఫము, అల్స, మొదలగు క్యాషకోశ పంజంధమును వ్యాధులను హరించి నుండెను బలము నిచ్చును. 15 ఈకి డబ్బి రూ. 1-0-0. ఐ. పి. ఖుర్షులు, ప్రశ్నోక్తము: పి.సి.పి.అండు కో, ఆయుర్వేదపదానం, పేరిదేపి, నెల్లూదజల్లా.

భారత విమర్శన

గ్రంథకర్త:—వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు

పాండవులు భారతీయులుగాక (లివిడ్లప దేశీయులనియు, కారణ రాజ్యాధిపతులు కారణము, ద్రావీడి వంశస్థులకై వనియు, ద్రావీడి వంశస్థుల గాథ యధర్వమనియు శ్రీకృష్ణుడు లోకాల్పకృష్ణునియను యొక వనేకవిషయములు చేర్చి "మహాభారత చరిత్రము" అని పేరుతో నీవిమర్శ గ్రంథము వ్రాయబడినది. ఇందు భారతకాల భరతఖండ వరుణ ప్రత్యేకము అచ్చొత్తింపి చేర్చబడినది. అండులు చదువవలసినది. 260 పేజీల ఉద్దగ్రంథము నెల గ 1-4-1 అ మాత్రమే. రెడ్డిబదర్లు, రాయవరము, మార్పుగోదావరిజిల్లా.

ఇది అమోఘమైన సబ్బు

PEERLESS ERASMIC SOAP

The Dainty SOAP

45-2

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, బంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- 2 జనవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౮-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. ౦-౮-౦
- 5 నీలినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టనీలిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలెండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే నిజేతుభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేకభావల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౮-౦
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ సమవర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరచనముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు చేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 7 భక్తునందము (వచనము): బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందదిది. బౌద్ధ మతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిళాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
- 8 భీమాడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్యేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇభోనను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. యి. యె. (ఆనర్లు) ౧-౦-౦
- 9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రత్యేక జీర్ణనీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

విశాలప్రతినిధి:—కావత్తి గోరకొండరెడ్డి అండ్ కో., 566, రవిదేవీబజారు, హైదరాబాదు, డిక్టే. 5.

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm Sold Every Where.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPO
MADRAS & BOMBAY.

ప్రకటన

వెలువడినది! నూతనముగా!!

షేక్స్పియర్లు ఒకేట్లో అను

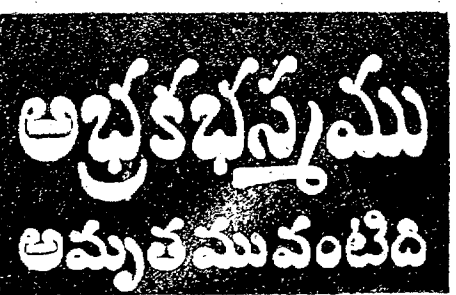
విషాద విజయనేన

(నవనవదితమును 5 అంకముల నవన నాటకము)

గ్రంథకర్త - కె.కె. శేషులకు (బి. శ్రీ) వీరుభట్ల సదాశివ రావుగారు, యీ నాటకము షేక్స్పియరు కవివ్రాసిన (ఒకేట్లో) నాటకమున కనువాదముగా గ్రంథకర్త నారికి గల రంగ సలాక్షభవమునబట్టి రచనంతయు సూత్రసోపానముతో, మృదు మధురపద లాలిత్యములతో, ముద్దులూతు వద్యములతో, ముచ్చటగు శృంగారరసములతో, ప్రదర్శనయోగ్యముగను, వకన యోగ్యముగను రచియింపబడినది. పండితపామరు లెల్ల రీతాటక మొకసారి శ్రవణానందముగ జరిగి యానందింపుడు. కొలది ప్రతులు మాత్రమే గలవు త్వరపడుడు, ఆలస్య మాకాభంగమే. నెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే, పోస్టు ఖర్చులు కొనుదారినే. నయనాదు:—

వీరుభట్ల భాస్కరరావుగారు,

15 ఆంధ్రపత్రిక, కాకినాడ, అనివ్రాయుడు

శ్రీ మహాన రాయచోదయబడినది. అహం మూత్రము, క్షయము, భోగోట్టును, మూత్ర మునం నాయునులేమును. శరీరమునకు మం క్రమదినిలేయను. అనుపానవిశేషములచే నుడుగును. అనేకమందిచాడి మెచ్చియున్నా 2-౧౦౦౦ వింకములకు నెంబునే వాయుడు. 100 మొదల 50 వరకు పుటములు వేసుబడిన రకములు గలవు. (5) 300 పుటములు తు 1 కి రు 5/- ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణా).

ఆయుర్వేదావధ రత్నాకరము

(ద్వితీయ ముద్రణము)

చరక చికిత్సాస్తానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మపరాశిక రు. 4 (95) కాకత శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిగారి వ్రాసినది.

ఉష్ణదేహులకు మిత్రము

రజితచంద్రోదయం-శరీరము ఎల్లప్పుడు వేడిగానందుట కావదు, తుక్కునపుడు విశ్రాంతిపడేయను. రక్తస్పృద్ధి పుంపుడు కలిగియును. తు 1-కి రు 5. నెం 4. చరకాశ్రమం-నూజుడు (కృష్ణా)